Novobydžovská

Ročník X.
25. 10. 1983

Číslo 3

ZPRAVODAJ

ÚROVEŇ DOPRAVY NA ÚZEMÍ NAŠEHO MĚSTA

Hromadná přeprava osob v Novém Bydžově je z větší části zajišťována 13 linkami ČSAD. Jedenáct linek je cílového charakteru a dvě linky jsou tranzitního charakteru. Většina autobusových linek má stanoviště v ulici J. E. Purkyně, kde je autobusové nádraží. Dvě linky tranzitního charakteru mají zastávku na Mírovém náměstí.

Autobusové nádraží již nevyhovuje z provozních důvodů. Bylo zřízeno roku 1950 a od té doby vzrostl počet přepravovaných osob více než o 100%. Provoz zhoršuje životní prostředí obyvatel, protože nádraží je umístěno prakticky ve středu města v ulici s oboustrannou zástavbou. Směrný územní plán řešil umístění autobusového nádraží na tzv. severním objezdu města v ulici Rudé armády v prostoru dnešních uhelných skladů. Plocha nádraží měla být 0,6 ha a počet stanovišť celkem dvacet. Nevhodné komunikační připojení a značné finanční náklady neumožňují realizaci. A tak se v návrhu revize směrného územního plánu ukládá nalézt vhodné řešení pro umístění autobusového nádraží v Novém Bydžově.

Dopravní všeobecný plán řeší možnost zřízení městské hromadné dopravy. V návrhu jsou dvě linky — ze Zábědova do Sloupna a ze Starého Bydžova do Metličan s přestupem na Mírovém náměstí. Nepočítá se zatím se spojením zbývajících částí Nového Bydžova. Ve výhledovém plánu se však s propojením částí města budeme zabývat.

Spojení Nového Bydžova s ostatními autobusovými linkami ČSAD je dostačující. Potvrzuje to i výsledek průzkumu, který v současné době probíhá v rámci připomínek a návrhů k jízdnímu řádu ČSAD na období 1984/85. Připomínky poslal OV v Lužci nad Cidlinou a SD Jednota. Ostatní instituce se k určenému termínu nevyjádřily, nebo neměly připomínky.

V oblasti zajišťování přepravních služeb pro občany schválila rada Vč KNV 1. 6. 1983 „Zásady rozvoje přepravních služeb pro občany ve Východočeském kraji". Podrobnější výklad a dohodu přinášíme na jiném místě našeho Zpravodaje.

Osobní a nákladní doprava ČSD je zajišťována železniční tratí ČSD č. 4 Chlumec nad Cidlinou — Trutnov. Je to trať jednokolejná, vedlejšího významu. V osobní přepravě je využívána jako přestupní trať a do míst přímého spojení. Výhledově se počítá se stavbou výpravní budovy. Vykládka časových zásilek se ponechá v jižní části kolejiště, vykládka vagónů v severní části kolejiště. Případné další úpravy nevybočí ze stávajících pozemků ČSD. Vlečkový systém je vyveden ze severní části kolejiště. Jedná se o vlečku do UNZP, cukrovaru a cihelny. Pro další prostor v severní části města je navržena souběžná vlečka s trati až za silnicí č. II. 327 (směr do Sloupna).

K jízdnímu řádu ČSD nebyly ze stran organizací a občanů vzneseny žádné připomínky. Dřívější požadavek OV č. 17 a 18 na zřízení železniční zastávky mezi Vysočany a Zachrašťany byl zamítnut z důvodů finančních a vzhledem k existující souběžné autobusové dopravě. Silnice na území města jsou většinou úzké a směrově závadné, zvláště pak v prostoru křižovatek. Průjezdy městem jsou zcela závadné. V zájmu zlepšení stavu povrchu vozovek silnic bylo přikročeno k jejich rekonstrukci. V roce 1983 bude ukončena rekonstrukce Smetanovy ulice. Ostatní průjezdní komunikace (ve správě ONV - odbor dopravy, údržba OSS) budou rekonstruovány v etapách: Čs. armády, Dukelská a Revoluční. Místních komunikací, které jsou ve správě MěstNV Nový Bydžov je celkově 95, z toho 60 s povrchem živičným, 10 komunikací dlážděných, 13 komunikací se zpevněným povrchem a 12 komunikací prašných (nezpevněných). V minulých letech byla provedena rekonstrukce ulice J. E. Purkyně, Brigádníků, U plovárny, Tovární a byly zpevněny komunikace ve Sloupně a Vysočanech. V současné době probíhá rekonstrukce komunikací v ulici Na valech, Gallatově a Korneliově a v Zábědově. V následujících letech bude třeba provést rekonstrukce ulic Na Šarlejích, Na kopečku, Vrchlického, Bezručovy, Čelakovského, Sportovní a Na Staré Cidlině, která má dosud jako jediná ulice ve městě nezpevněný povrch. Tím bude ve městě podstatně snížen podíl komunikací s nezpevněným a štěrkovým povrchem. Dále je třeba počítat s opravou vozovek v ulici 28. října, Jungmannově a Na Švarcavě, jejichž stav se zhoršil při jejich použití jako objížďkové trasy při rekonstrukci Smetanovy ulice.

Počítá se s výstavbou komunikace ve Starém Bydžově u nové zástavby dvou obytných domů a rodinných domků. Pro veřejnost byly zřízeny parkovací plochy na náměstí, a to na dvou čtvrtinách, které kapacitně postačují. Pro uspořádanost je třeba vyznačit plochy pro jednotlivá vozidla. Další parkoviště je v ulici Hradební, U plovárny, Dr. Vojtěcha, U mlýna (vyhrazeno pro Jablonecké sklárny), a u PMV. Parkoviště u OÚNZ nevyhovuje kapacitně, zejména v návštěvní dny. Výhledově se počítá s vybudová-

Pokračování na str. 2

Dokončení ze str. 1

ním dalších parkovacích ploch: u nádraží ČSD, n. p. Tiba, u nemocnice, u hřbitova, u stadiónu, u cukrovaru, u cihelny, u koupaliště, u ZAZ a u hřbitova v Zábědově.

Zemědělské cesty jsou budovány a udržovány JZD Nový Bydžov. Úlohou těchto komunikací je zajistit optimální spojení mezi jednotlivými zemědělskými lokalitami a odlehčit provoz na místních komunikacích a průjezdech přes město. Měly by sloužit především vozidlům JZD.

Směrný územní plán řeší i nevyhovující průjezd silnic Novým Bydžovem. Ale na řešení a realizaci obchvatu si budeme muset ještě počkat.

9. rada dne 5. 5. 1983

vzala na vědomí
a) zprávu o výsledcích akce „Měsíc březen - měsíc požární ochrany"
a u l o ž i l a
vedoucímu správního odboru zajistit vydání rozhodnutí k odstranění zjištěných závad
b) zprávu k plnění komplexního plánu k omezení kriminality a zajištění veřejného pořádku
a u l o ž i l a
vedoucímu správního odboru předložit návrh konkrétních opatření
s c h v á l i l a
plnění plánu a rozpočtu za I. čtvrtletí 1983
zprávu VLK o následné prověrce zásobování základními druhy potravin
osvobození od poplatku ze vstupného ze zábav a akcí pro MěKS
záštitu nad okresní přehlídkou divadelních souborů

10. rada dne 19. 5. 1983

vzala na vědomí
a) kontrolní zprávu o stavu správy a ochrany národního majetku na zařízení ZŠ v ul. KARLA IV.
b) kontrolní zprávu o postupu US v dodávkách pevných paliv občanům
c) plán práce rady MěNV na II. pololetí 1983
d) dopis MěKS o stavu objektů ve kterých MěKS vyvíjí činnost

11. rada dne 2. 6. 1983

s c h v á l i l a
a) politicko organizační zabezpečení doplňovacích voleb pro obvod č. 34
v z a l a n a v ě d o m í
a) zprávu o rozpracování souboru opatření k péči o životní prostředí v okrese Hradec Králové na podmínky města Nového Bydžova
b) vyhodnocení plánu úkolů JPKVČ za I. pololetí 1983
a u l o ž i l a
řediteli MěKS předložit radě návrh řešení centrální výlepové tabule na náměstí
c) zprávu VLK při MěNV k plnění usnesení rady a pléna MěNV v Novém Bydžově za rok 1982

12. rada dne 16. 6. 1983

v z a l a n a v ě d o m í
a) zprávu o stavu a úrovni vycvičenosti požárních sborů města v souvislosti se žňovým obdobím
b) vyhlášení doplňovacích voleb v obvodu č. 34
c) zprávu o uzavření prodejny 034 02 kola, šicí stroje a její přemístění do prodejny 036 Kovomat po dobu adaptace vyvolané havarijním stavem
d) zprávu o plnění úkolů stanovených POV KSČ dne 25. 5. 1983
a u l o ž i l a
funkcionářům MěstNV zabývat se více OV, pravidelně vyhodnocovat účast poslanců na schůzích rad, plén a komisí.

13. rada dne 23. 6. 1983

v z a l a n a v ě d o m í
a) kontrolní zprávu o plnění úkolů aktivů a orgánů MěstNV po 6. zasedání ÚV KSČ
a u l o ž i l a
komisím MěstNV se měsíčně zabývat kontrolou stanovených úkolů a odpovědným pracovníkům důsledně dodržovat stanovené termíny
b) bytový pořadník na 2. pololetí 1983
s c h v á l i l a
provozování podniku Lidové zábavy ve dnech od 8. 8. do 15. 8. na náměstí Míru v Novém Bydžově s vyjímkou části čtvrtě kde je umístěna zastávka autobusu.

14. rada dne 14. 7. 1983

s c h v á l i l a
a) plán práce komisí MěNV na 2. pololetí 1983
b) zprávu o činnosti OV za 1. pololetí 1983
c) směry a výhledy muzejnictví ve městě Nový Bydžov
d) projektový úkol „Požární stanice" v Novém Bydžově
v z a l a n a v ě d o m í
a) kontrolní zprávu o zajištění žňových prací
a u l o ž i l a
ved. OVMH postoupit připomínky komise VLHZ JZD v Novém Bydžově
b) kontrolní zprávu o plnění opatření pro dokončení investiční akce „Z" na Dům pionýrů a mládeže
a u l o ž i l a
komisi výstavby a stavbyvedoucímu zpracovat harmonogram s uvedením konkrétních termínů dokončení akce
c) zařazení svazarmovské střelnice do akce „Z"

15. rada dne 11. 8. 1983

v z a l a n a v ě d o m í
a) zprávu o připravenosti škol na zahájení školního roku 1983/1984
a s o u h l a s i l a
s propůjčením prostor objektu býv. ČKD - slévárny pro potřebu Zvláštní školy
b) kontrolní zprávu o plnění investiční části akce „Z" za I. pololetí 1983
c) vyhodnocení plnění soc. závazku za I. pololetí 1983
s c h v á l i l a
a) rozbor plnění plánu a rozpočtu MěNV za I. pololetí 1983
a u l o ž i l a
vedoucí fin. a plán. odboru MěstNV průběžně sledovat plnění rozpočtu
b) zastupování vedoucího TS, zastoupením pověřila Miroslava Janečka

16. rada dne 25. 8. 1983

v z a l a n a v ě d o m í
a) předloženou zprávu o návrhu lokalit IBV na léta 1984—1990
u k l á d á
vedoucímu OVMH projednat ve spolupráci s odborem výst. a územ. plánování ONV územně dokumentační podklady navrhovaných lokalit
zpracovat seznam dalších vhodných pozemků
s c h v á l i l a
a) předloženou zprávu o současném hospodaření s byty na území města
a u l o ž i l a
ved. OVMH důsledně sledovat harmonogram modernizace bytového fondu, zaktivizovat domovní důvěrníky prostřednictvím OV na pomoci při údržbě, rekonstrukci a modernizaci bytového fondu
b) rozbor hospodaření za I. pol. 1983 v bytovém podniku a TS N. Bydžov
c) návrh nového tržního řádu pro město
d) politicko organizační zabezpečení 14. plenárního zasedání MěstNV v Novém Bydžově

Občanské výbory hlásí

Občanský výbor č. 24 nás informoval o výsledku letní aktivity mládeže. Dvacetpět žáků, studentů a učňů odpracovalo v době prázdnin 3040 hodin. Vytvořená hodnota díla představuje částku 63 840 Kčs. Občanský výbor všem brigádníkům poděkoval a poslal i dopisy na jejich školy. Naše redakce se k poděkování připojuje.

Občanský výbor se však pozastavil nad pasivitou několika jednotlivců, kteří, ač několikráte vyzváni, nepřišli vůbec. Jmenovitý seznam těch, kteří zůstali lhostejní ke svému bydlišti a nepřiložili ruku ke společnému dílu, aby naše socialistická vlast byla krásnější, nám soudruzi z OV č. 24 přiložili. Rozhodli se, že k postoji těchto chlapců a děvčat zaujmou ve spolupráci s UO KSČ a MV NF své stanovisko. Věříme, že nás budou informovat.

Představujeme Vám

Plenární zasedání Městského národního výboru v Novém Bydžově zvolilo do funkce předsedy MěNV poslance ONV a poslance MěNV za volební obvod č. 34 soudruha Jiřího CHMELAŘE.

Nový předseda našeho města je rodákem ze Starého Bydžova. Tady se narodil 23. dubna 1934. Vystudoval gymnázium a potom pracoval jako účetní. V roce 1954 odešel Jiří Chmelař společně s ostatními, kteří se přihlásili ve svazáckém náboru, do jáchymovských dolů. Celý rok pracoval jako horník a pomáhal našemu hospodářství. Když ukončil základní vojenskou službu nastoupil do Úřadu pro normalizaci a měření v Praze. Na průmyslové škole strojnické si nástavbovým studiem doplnil odborné vzdělání. V letech 1975 až 1978 absolvoval cyklickou průpravu vedoucích pracovníků federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj a stal se vedoucím pracovníkem Československého metrologického ústavu v Bratislavě na pracovišti v Pardubicích.

nového předsedu MěstNV v Novém Bydžově

Soudruh Jiří Chmelař má bohaté zkušenosti z dlouholeté práce v oblasti lidosprávy a řízení. Už v padesátých letech byl předsedou ČSM v místě bydliště, pracoval v Revolučním odborovém hnutí. Roku 1971 byl zvolen poslancem MNV a předsedou národního výboru ve Sloupně.

V roce 1956 vstoupil do Komunistické strany Československa. Po několikaletém aktivním působení v KSČ se stal členem výboru ZO a předsedou UO KSČ č. 9 při MěV KSČ v Novém Bydžově. S úspěchem absolvoval politickou večerní školu při OV KSČ v Praze i večerní universitu marxismu-leninismu při OV KSČ v Hradci Králové.

Soudruh Jiří Chmelař je obětavým a svědomitým funkcionářem se smyslem pro zodpovědnou práci. Přeieme mu, aby zodpovědná a náročná práce předsedy Městského národního výboru byla úspěšná, aby společně s kolektivem poslanců a funkcionářů navázal na bohaté tradice našeho města spojené s radostnou socialistickou současností.

(jm)

Zásady rozvoje přepravních služeb pro občany ve Východočeském kraji

Zásady pro rozšiřování a zkvalitňování přepravních služeb pro obyvatelstvo v silniční nákladní dopravě jsou určeny metodickými pokyny Správy pro dopravu MV ČSR z loňského roku. Souběžně s nimi jsou n. p. ČSAD Hradec Králové ověřovány některé další formy a možnosti rozšíření těchto služeb.

Při stanovení zásad komplexního zajištění těchto služeb ve Vč. kraji se vycházelo jednak z Metodických pokynů SD MV ČSR, jednak z praktických poznatků n. p. ČSAD.

Z rozboru a vyhodnocení stávajícího rozsahu a úrovně poskytovaných přepravních služeb pro občany ve Vč. kraji je nutno při řešení systematického rozšíření a zkvalitnění těchto služeb vycházet z:

I. prohlubování již zavedených služeb
II. potřeby zavést nové přepravní služby
III. zjednodušení objednávkového, dokladového a finančního styku

I. Zdokonalení již zavedených systémů přeprav pro občany zajišťovaných n. p. ČSAD Hradec Králové

1. **Komplexní zajištění stěhování občanů**
   V každém okrese bude zajištěno min. 1 stěhovací vozidlo. Do 31. 10. 1983 bude v osmi okresech zajištěna obnova zastaralých vozidel vozidly nových typů. Ve zbývajících - Trutnově, Ústí n. O. a Pardubicích bude obnova provedena do 30. 6. 1984. Tím budou vytvořeny předpoklady pro plynulé krytí příslušných požadavků na celém území kraje. Po snížení objednacích lhůt na max. 4 týdny bude navíc zaveden dispečink mezi jednotlivými dopravními závody ČSAD.
2. **Přeprava kusových zásilek na střední a dlouhé vzdálenosti Sběrnou službou ČSAD**
   Nabízí a pokrývá všechny požadavky občanů na přepravu kusových zásilek na střední a dlouhé tratě. Tato služba není prozatím občany doceňována. N. p. ČSAD ji proto musí důsledněji než dosud propagovat.
3. **Přeprava sypkých hmot (písek, štěrkopísek, kamenivo, škvára, zeminy)**

a) Bude dořešeno zprostředkování koupě sypkých hmot občanům tak, aby n. p. ČSAD mohl přijmout požadavek na dopravu včetně obstarání sypkých hmot pro občany, kteří nemají přehled o jejich vyskytujících se zdrojích.

b) budou vytvořeny podmínky pro ekonomické vyřízení požadavků na přepravy drobných objemů 2 – 3 m³) na libovolné vzdálenosti, a tím zajistit úplně spektrum těchto přeprav.

Dosud jsou nepokryty přepravy cihlářských a betonářských výrobků, cementu a vápna, stavebního a palivového dříví, dalších stavebnin drobných objemů, přepravy zemědělského charakteru a přepravy ojedinělé, netypického charakteru.

II. Z nabídek ověřovaných n. p. ČSAD a přehledu uplatňovaných požadavků se dá konstatovat, že požadavky na přepravu domácích spotřebičů či podobného zboží se zatím nevyskytují; hledat jejich řešení se bude v tomto případě, že by se postupně začaly objevovat.

1. **Přeprava cihlářských výrobků**
   Ve spolupráci n. p. ČSAD, Vč. cihelny Hr. Týnec a KV SSD Pardubice budou zavedeny nové komplexní služby prodeje cihlářských výrobků včetně zajištění dopravy, a to jak prodávaných přímo Vč. cihelnami tak i prodávaných prostřednictvím družstva Jednota.
   Nabídka se bude týkat paletovaných výrobků a jejich součástí bude také zpětná přeprava prázdných palet.
   Tato přeprava bude součástí vyhražené přepravy paletovaných výrobků v dané výrobě.
   S termínem 1. 9. 1983 bude zavedena tato nová služba v cihelnách Čepí, Blato, Rosice u Chrastu, Kostelec n. O., Vysoké Mýto a Č. Třebová.
   Rozšíření na další výrobny ve vztahu k technickým možnostem n. p. ČSAD.
2. Ve spolupráci n. p. ČSAD Hradec Králové a KV SSD bude zaveden prodej stavebnin včetně dopravy ve 2 prodejnách kraje (v okrese Chrudim, Náchod) do 30. 9. 1983.
3. Přeprava drobného zboží z prodejen n. p. Domácí potřeby Pardubice a drobné zboží Pardubice
   Bude řešena obdobnou cestou prostřednictvím n. p. ČSAD Hradec Král. U této přepravy se předpokládá nižší objem. Bude proto zajišťována nákladní taxislužbou n. p. ČSAD, jejichž využití k přepravám pro občany je zatím pro nezájem občanů nízké. Zároveň tím bude dána možnost jejího většího využití k účelu, ke kterému byla zavedena. Způsob řešení bude zpracován n. p. ČSAD Hradec Králové do 30. 9. 1983.
4. Ostatní přepravy - palivové dříví, přepravy zemědělské, fekálie, přepravy ojedinělé, krátkodobé a příležitostné a netypického charakteru.
   a) Přepravy, které nebudou mít místní charakter budou pokrývány n. p. ČSAD na základě objednávek občanů běžným vozovým parkem.
   b) Přepravy místního charakteru (v podstatě nepřesahující oblast

Pokračování na str. 4

Dokončení ze str. 3

působnosti střediskové obce) zajistí zemědělské organizace v místě jejich výskytu.
Zajištění této přípravy zemědělskými organizacemi je předmětem uzavřené dohody mezi Krajskou zemědělskou správou a VČ KNV a tvoří přílohu těchto zásad.

III. Zjednodušení objednávkového, dokladového a finančního styku

1. N. p. ČSAD bude nadále prohlubovat a rozšiřovat možnosti pro zprostředkování koupě materiálu občanům. Zvláště se jedná o písky, štěrkopísky, kamenivo a škváru.
2. Rozsah zprostředkovaných služeb v budované síti společných objednávkových kanceláří pro přijímání objednávek a služeb občanům bude rozšířen o přijímání objednávek služeb v přepravě.

DOHODA

o zabezpečení přepravních požadavků občanů prostředky zemědělských organizací na území Východočeského kraje uzavřené mezi

Krajskou zemědělskou srávou Hradec Králové

a

Východočeským krajským národním výborem Hradec Králové

Čl. 1.

Zemědělské organizace Vč. kraje budou plně zajišťovat veškeré požadavky na přepravu místního charakteru či přepravy ojedinělé a netypické. Termín zajištění požadavku v období sezónních špiček zemědělských prací bude přizpůsoben možnostem zemědělských organizací.

Čl. 2.

Přepravy místního charakteru, nepřesahující oblast působnosti střediskové obce, budou vzhledem k jejich ojedinělému, krátkodobému a příležitostnému charakteru, vykonávány bez povolení přepravy pro cizí potřeby ve smyslu zákona č. 66, 79, § 26, čl. 1, písm. f. V zásadě se jedná o přepravy zemědělské, palivového dříví, odvoz fekálií, stavebního odpadu a to jak pro občany i pro zájmové organizace NF.

Čl. 3

Přepravy přesahující rámec střediskové obce, či vymykající se ojedinělému, krátkodobému a příležitostnému charakteru, které však bude účelné zajistit prostřednictvím zemědělské dopravy, budou prováděny jen na základě uděleného povolení přepravy pro cizí potřeby, k jehož vydání jsou zmocněna všechna okresní pracoviště Krajského dopravního střediska Hradec Králové.

Čl. 4

Při praktickém provádění přeprav pro občany budou provozovatelé dopravních prostředků postupovat dle směrnic MZVž ČSR čj. 1824/1982-3 ze 21. 9. 1982 a pokynů MZVž ČSR ze dne 20. 4. 1983 čj. 446/83-42 (reg. č. P 35/1983) k zásadám pro rozšiřování a zkvalitňování přepravních služeb pro obyvatelstvo v silniční nákladní dopravě, především při využití možností, kdy občané pro provedení přepravy předají protihodnotou poukázky k odběru PHM.

Čl. 5.

Okresní národní výbory a Okresní zemědělské správy v návaznosti na tuto dohodu zpracují podrobné podmínky spolupráce v zabezpečování přepravních služeb pro občany pro konkrétní podmínky okresu.
O podrobných podmínkách budou informovány všechny zemědělské organizace n. p. ČSAD - příslušný dopravní závod, všechny objednávkové a informační kanceláře v okrese.

Čl 6

Dohoda nabývá platnosti dnem 1. 7. 1983.

Zpravodaj chválí

1

Občanský výbor číslo 11

Jistě jste všichni uvítali otevření nové prodejny partiového zboží na Dukelské třídě. Dne 15. srpna 1983 otevřeli pracovníci Jednoty nově rekonstruované prostory a přispěli tak k rozšíření obchodní sítě v našem městě a konkrétně přikročili k plnění úkolů, vyplývajících z usnesení 6. PÚV KSČ. Záslužná práce se neobešla bez vydatné pomoci občanů Nového Bydžova — OBČANSKÉHO VÝBORU číslo 11., kteří odpracovali zdarma 955 brigádnických hodin. Za to jim patří naše poděkování a slova chvály!

Poděkování patří i pracovníkům n. p. Oděvy, kteří pro naše občany upravili prodejnu kusového textilu na náměstí. A tak už od 24. srpna chodíme s radostí nakupovat do pěkné samoobslužné prodejny.

2

Východočeské cukrovary v Novém Bydžově

Vedení závodu a ZV ROH cukrovaru v Novém Bydžově jsou jediným závodem v koncernovém podniku Východočeské cukrovary, který pořádá jednou za tři, nebo za pět roků přátelské setkání svých důchodců, — bývalých zaměstnanců a dlouholetých brigádníků.

Letos se uskutečnilo už třetí setkání. — Sešlo se nás kolem čtyřiceti. Ředitel závodu Miloš HLADÍK nás srdečně přivítal a nejdříve nám ukázal všechny změny, vylepšení i zmodernizování závodu, ale hlavně, co se v poslední době v cukrovaru uskutečnilo a zbudovalo. Je toho hodně.

Vedení závodu se snaží, odstraňovat postupně namáhavou práci a dřinu pracovníkům v kampani, nahražovat ji automatizací, zlepšovat i pracovní prostředí pro lidi, aby byli spokojeni, aby se proto rádi zase na kampaň vraceli.

Dalším programem shromáždění důchodců byl zájezd.

Cílem zájezdu byl motorest v Milovicích u Hořic. Tam bylo už předem připraveno bohaté pohoštění pro všechny. Rozproudila se radostná, přátelská zábava mezi důchodci. Dobře se bavili, a také si i vesele zazpívali při zvuku harmoniky. Zavzpomínali si i na zašlé časy, jak to dříve v cukrovaru bývalo. Ale nezapomněli ani na kamarády - spolupracovníky, kteří se už dnešní slavnosti nedočkali a odešli na tu svoji poslední kampaň odkud není návratu.

Ředitel závodu Miloš Hladík seznámil nás s dalšími plány a přípravami v cukrovaru a upřímně ocenil dlouholetou a poctivou práci všech cukrovarských pracovníků. Popřál jim ještě hodně pevného zdraví do dalších let, i spokojeného a radostného užívání jejich zaslouženého důchodu, v klidu a v míru.

Za koncernový podnik Východočeské cukrovary byl přítomen Jiří Vozáb. Všichni ho s radostí mezi sebou přivítali, poněvadž v Novém Bydžově také dlouhá léta pracoval.

Družná zábava důchodců trvala až do večera. Všichni přítomní srdečně poděkovali vedení závodu a ZV ROH cukrovaru v Novém Bydžově za takové pěkné a slavnostní setkání důchodců. Všem bylo milé a těšili se z toho, že závod, ve kterém třeba velkou část svého života pracovali, ani po létech na ně nezapomíná.

Jarka Macura, Skochovice

3

Děti našich mateřských škol

Ústřední výbor NF ČSSR, MNV Lidice, ministerstva školství ČSR a SSR a ministerstvo kultury ČSR byly organizátory výstavy LIDICE a na této mezinárodní dětské výstavě obdržely děti z mateřské školy v Husově ulici a Palackého ulici ZVLÁŠTNÍ OCENĚNÍ za výtvarnou práci. Milé děti i soudružky učitelky, děkujeme za hezkou reprezentaci města a moc vám blahopřejeme!

Vzpomínka na Gustu Pražáka

Každá zpráva o smrti je smutná, ale zvěst o náhlém skonu vedoucího Technických služeb Augustina Pražáka byla překvapivá a krutá. Vídávali jsme se spolu na pravidelných pondělních poradách u předsedy MěNV. S nezbytnou cigaretou vítaly mě jeho jiskrné oči. Jakže, ptali jsme se nevěřící. Gusta, že je mrtev? Ale stručná úmrtní zpráva žel, potvrdila smutnou skutečnost.

Povězme si krátce o jeho životě.

Narodil se 23. srpna 1929 ve Lhotách u Potštejna v okrese Rychnov nad Kněžnou. V rodině truhlářského dělníka, poctivého komunisty, popraveného fašisty za odbojovou činnost. Od roku 1946 pracoval Gusta jako řidič, opravář a traktorista, aby pomáhal své milované matce. Syn malebného Potštejnska přichází v roce 1953 na Novobydžovsko, které se mu stává druhým domovem a celoživotní láskou. Tady nastoupil do střediska služeb a tady se také oženil s manželkou Danuší. Celých třicet let pobyl na Novobydžovsku. Pracoval jako automechanik v Bydžově, mechanizátor v JZD Králíky, mistr dílen u OSS a od roku 1976 v Technických službách města Nový Bydžov. Augustin Pražák byl dlouholetým stranickým funkcionářem. Až do své smrti zastával funkci předsedy ZO KSČ při Městském národním výboru. Komunistická strana Československa ztratila poctivého člena, který vždy stál na straně pracujícího člověka.

Ale i ve smutné chvíli loučení zasvítil světlý paprsek, to když občané Nového Bydžova provázeli v hlubokém pohnutí a upřímné vděčnosti svého spoluobčana až do smuteční síně, aby se s ním navždy rozloučili.

Čest jeho památce a jeho záslužné práci!

dr. J. Malina

Co se psalo v denním tisku o našem městě?

V této pravidelné rubrice vás chceme seznámit s tím, co o našem městě, životě a práci lidí, přinesl celostátní a krajový tisk.

TVORBA. Týdeník pro politiku, vědu a kulturu přinesl 10. srpna na str. 2 informaci o výstavě Amatérská tvorba. „Obrazy i kresby jsou dílem horníka, klempíře, dělníka, úřednice — lidí dělného života a snad právě proto poeticky vyjadřují ve své tvorbě obraz světa, který je obklopuje" — píše Tvorba v odstavci „Z naší kultury". Informaci o výstavě uveřejnilo i SVOBODNÉ SLOVO dne 15. 8. 1983. Také POCHODEŇ se v článku „Umění pro potěšení" z 9. 8. 1983 vrací k úspěšné výstavě v kulturním středisku. Okresní noviny NOVĚ HRADECKO přinesly informaci o vernisáži výstavy ve 33. čísle.

Krajský deník Východočeského KV KSČ POCHODEŇ přijal pozvání do JZD československo-sovětského přátelství v Novém Bydžově a tak 5. 7. 1983 jsme si mohli přečíst článek Co stojí zlato v bílé kostce a rozhovor s agronomem JZD Bohumilem Suchánkem a předsedou JZD soudruhem Antonínem Klemtem.

O novobydžovském cukrovaru, který nezapomíná na ty, kteří mají zásluhy na úspěšných sladkých kampaních, napsal do Pochodně Jaroslav Macura. Úryvky z jeho dopisu uveřejnila Pochodeň 4. srpna.

Také NOVĚ HRADECKO, orgán OV KSČ a ONV v Hradci Králové přinesl několik informací o Novém Bydžovu. „I tržnice je důležitá" je článek o novobydžovské tržnici. Dočteme se v něm, že se už zpracovává investiční záměr na stavbu nového Domu služeb s návrhem na stálou tržnici. „Novobydžovští občané by jistě měli radost, kdyby se závěr podařilo realizovat, protože i tržnice patří k dobré vybavenosti města a svým způsobem ovlivňuje spokojenost občanů", uzavírá redaktorka své vyprávění.

Spotřební družstvo Jednota v Novém Bydžově věnuje trvalou pozornost výstavbě prodejní sítě. Co všechno bylo do volebních programů NF zařazeno se dočteme v článku Výstavba prodejen v 31. čísle Nového Hradecka 2. srpna 1983.

O tom, že rada ONV schválila projektový úkol na rekonstrukci a přístavbu chirurgie v nemocnici Nový Bydžov jsme se dočetli v Novém Hradecku 9. srpna.

„Dobrý vedoucí dokáže stmelit kolektiv natolik, že splnění sebetěžšího úkolu je snažší. I v obchodě se říká, že vedoucí „dělá" prodejnu. Příkladem pro toto rčení je prodejna lahůdek č. 240 v Novém Bydžově" — tak začíná článek Příklad iniciativy z Nového Bydžova v Novém Hradecku ze 6. září. O kolektivu, který získal titul BSP, vedoucím Vratislavu Volejníkovi a vzorné ochotě prodavaček se dočtete právě v tomto článku.

Ohnišťanský rodák, učitel Antonín Pavel Rosulek

Letos v listopadu uplyne již 180 let od narození zapomenutého učitele Antonína Pavla Rosulka. Narodil se 12. listopadu 1803 v Ohnišťanech u Nového Bydžova v starousedlické nezámožné a početné selské rodině.

Jeho otec byl Pavel Rosulek z chalupy č. 5, matka Anna Kuhnová, dcera familianta ze Smrkovic na panství Smrkovském. Z mládí o něm mnoho nevíme. Domníváme se, že navštěvoval učitelskou preparandu v Jičíně a že od 17 let byl učitelským pomocníkem. Na Bydžovsko se však už nevrátil. Sedmnáct let působil v Hořicích, pak až do roku 1845 v Jičíně, kde byl — díky svému vzdělání na pražské varhanické škole — kostelním varhaníkem.

Jak bývalo zvykem, učitelské štace se měnily a tak se s Rosulkem setkáváme v Pěčíně, ve Vrbici u Poděbrad a pak zejména v Bohdanči. Tam píše školní kroniku, zapisuje místní pověsti a aktivně se účastní revolučních událostí roku 1848 ve smyslu politiky mladé české buržoazie.

Lze říci, že Rosulek byl známým a vyhledávaným pedagogem s vysokou inteligencí, znamenitou stylizací v písemném projevu a mistrným nadáním v skladbě. Zachovala se řada světských skladeb (symfonický obraz Bitva u Lipska, houslový koncert a 3 varhanní koncerty), ale i skladeb duchovních, ano i tanečních.

A. P. Rosulek, rodák z Ohnišťan, zemřel v Bohdanči 29. 9. 1862 v 59 letech. Jeho skladby, které označoval opusovými čísly a psal v partiturách, se hrály po celých východních Čechách. Byl to učitel — skladatel, vytvářející svébytná umělecká díla. Patřil mezi ty nadané kantory, kteří kromě své práce ve škole organizovali pěvecké spolky, veřejný hudební život, koncertovali, působili osvětově i jako kronikáři a každý po svém se podílel na kulturním životě v době národního obrození.

Aleš Doubrava

Dárky pro mír!

Pod vedením výchovných pracovníků dětského oddělení, základní a mateřské školy při nemocnici v Novém Bydžově pracují děti již dlouhá léta při pracovním vyučování a v „Kroužku dovedných rukou" vedle běžné činnosti na výrobě drobných dárkových předmětů z přírodních materiálů jako je kůže, textil, dřevo ap.

Z podnětu primářky dětského oddělení MUDr. Heleny Šafaříkové dostaly letos úkol velice čestný — připravit dárky pro delegáty Světového shromáždění za mír a život proti jaderné válce jako symboly přátelství a míru mezi národy celého světa. Jejich panenky, pletení panáčci, šátečky, korále, ozdobné špendlíky putují prostřednictvím účastníků tohoto světového setkání do celého světa.

Zhoubné následky, které by pro lidstvo znamenala jaderná válka, nemohou zůstat bez povšimnutí u příslušníků nejhumánnějšího povolání - lékařů a ostatních zdravotnických pracovníků.

Všichni zaměstnanci dětského oddělení novobydžovské nemocnice si přejí, aby všechny děti byly nejen zdravé, ale aby mohly žít v míru. Věří, že to není přání jenom jejich, ale všech rozumných lidí.

Padesát dárků pro mír je milým příspěvkem našich nejmenších občánků ve prospěch toho nejcennějšího, co lidstvo dosud má — mír.

(A. V.)

NA BESEDĚ S LÉKAŘI O VÝCHOVĚ K RODIČOVSTVÍ

IV. ZO ČSČK v Novém Bydžově ve spolupráci s ČSŽ připravila pro rodiče přednášku o problematice výchovy dětí v době dospívání. Cílem přednášky bylo seznámit rodiče s fyzikálními a psychickými změnami, které děti v tomto období prožívají. Na toto téma hovořila s rodiči MUDr. M. Bandlerová, zástupce primářky dětského oddělení a MUDr. P. Hladík, lékař chirurgického oddělení v Novém Bydžově.

V první části programu seznámil MUDr. Hladík přítomné posluchače s úkoly ČSČK při práci s dětmi a mládeží. Dnešní společnost působí na děti od nejranějšího věku. Na mateřských školách probíhá hra „Když panenka stůně", na základních školách „ABC docela malých doktorů", pro starší děti je určena soutěž mladých zdravotníků. Všechny tyto akce mají za úkol naučit děti starat se o zdraví své i zdraví ostatních lidí a naučit je poskytování první pomoci. Hlídky mladých zdravotníků dbají o čistotu a pořádek na školách. Tato činnost se v poslední době rozšiřuje i na péči a ochranu životního prostředí.

MUDr. Bandlerová vysvětlila rodičům, že výchova k rodičovství začíná již před narozením dítěte u matky, která má být dobře poučena o základních ošetřeních novorozence a pozdějším vývoji dítěte. Sama má být v dobré kondici po stránce tělesné i duševní, aby porodila zdravé dítě — tedy zdravého budoucího rodiče. Výchova k rodičovství pokračuje v předškolních zařízeních, dále v základních školách a školách vyššího stupně. Fyzické a psychické změny, které děti prožívají, jsou zcela běžné. Problémy, které z nich vyplývají a které se jim mnohdy zdají nepřekonatelnými, jsou pouze průvodním znakem puberty. Není proto nutné pro ně ztrácet hlavu, upadat do nejrůznějších komplexů nebo dokonce hledat nepřiměřená východiska. Rodiče musí pomoci dětem vyrovnat se se situacemi, do nichž se prostřednictvím změn ve svém vývoji dostávají. Období dospívání je velice variabilní a u každého individuální. Děti potřebují ze strany rodičů více zájmu pro své problémy. Měli by si pro ně udělat více času. Jejich porozumění je mnohem důležitější než sebelepší hmotné dary nebo peněžité odměny. V dnešní uspěchané době narůstá citové strádání dětí. Proto by si jich měli rodiče zvláště v tomto období, aby předešli stresovým situacím, více všímat. Mají vědět, jak se zapojuje do kolektivu, v jaké společnosti se pohybuje. Dobrý příklad dospělých i party patří k nejúčinnějším výchovným prostředkům. Souvisí s tím i velmi konkrétní o naléhavá problematika závislosti na alkoholu, kouření a drogách s nebezpečím pro zdraví mladého člověka i případné kriminální delikvence. Spolupráce mezi rodiči, školou i lékaři by měla přinést lepší výsledky z hledisko co nejúčelnějšího a nejintenzivnějšího působení na mládež v oblasti zdravého fyzického i psychického vývoje zvláště v tak kritickém období jako je puberta.

Všichni, kdo mají co dělat s výchovou dětí a mládeže, by se měli snažit získat v tomto směru co nejhlubší znalosti. Proto by si také zdravotně výchovné přednášky, které připravuje ČSČK pro novobydžovskou veřejnost, zasloužily většího zájmu a pozornosti.

A. V.

I letos byla výstava drobného zvířectva úspěšná

Již tradičně se koná o novobydžovské pouti výstava drobného zvířectva a kaktusů. Chovatelství je záliba - koníček, a výsledky jsou vítaným přínosem našemu národnímu hospodářství. Do našich řad se snažíme přivést hlavně mládež, která získává poznání a lásku k přírodě, ale i k zvířectvu, jenž působí na jejich citovou výchovu.

Výstavy se zúčastnilo celkem 147 vystavovatelů drobného zvířectva a 24 členů ZO ČSZ klubu kaktusářů.

Výstava se konala v sobotu a neděli 13. a 14. srpna 1983.

V pátek 12. 8. 1983 bylo oceňování zvířat. Čestná cena byla udělena 18 členům chovatelů králíků, u drůbeže bylo 12 čestných cen, u holubů 9 čestných cen. Kaktusářům byly uděleny 3 čestné ceny.

Drůbež byla vystavena v 90 voliérách a 110 klecích v celkovém počtu 183 ks.

Králíků bylo vystaveno 506 kusů všech plemen, velkých, středních zakrslých, krátkosrstých i dlouhosrstých.

Exotické ptactvo bylo vystaveno v 52 klecích a voliérách v celkovém počtu 250 kusů.

Pokračování na str. 7

Dokončení ze str. 6

Kaktusů více jak 3.000 kusů. Pro uspokojení návštěvníků byl instalován stánek s prodejem kaktusů.

Výstavním areálem prošlo asi 4.000 návštěvníků, kteří byli plně spokojeni s přehlídkou vystavovaných zvířat i s poradenskou službou od chovatelů a pěstitelů kaktusů. Návštěvníci si mohli zakoupit katalog s podrobnými informacemi o vystavovaných zvířatech a kaktusech.

Občerstvení ve stáncích po oba dva dny zajišťovala Jednota. Oživením výstavy bylo vystavené divoké prase.

Nechybělo ani akvárium s prodejem akvarijních rybek.

Kaktusáři zajistili tombolu o kterou byl velký zájem.

Na výstavě byl zajištěn i prodej zvířat a to králíků, holubů, drůbeže a exotů.

ZO ČSCH příští výstavu ještě rozšíří o nutrie, norky a ovce. Novobydžovští občané se mají tedy na co těšit.

Vítěz Josef Marel

CYCLO VETERAN RALLYE

Turistický odbor TJ Jiskra Nový Bydžov již po řadu let organizuje turistické akce nejen pro své členy, jichž je přes dvě stě, ale některé i pro širší veřejnost. Mezi takové patří stále oblíbenější jarní Pochod za zdravím, pořádaný vždy v květnu. A to jednak na 15 km a pro ty náročnější na 30 km. V letošním roce byla prozatím nejvyšší účast. Od malých dětí po statné kmety. Celkem na trasu z Nového Bydžova na Hrádek u Nechanic vyrazilo 550 lidí, z toho téměř stovka „na obrátku", tedy dvakrát 15 kilometrů.

V letošním roce přišel turistický odbor s novým nápadem — udělat něco výlučně pro ročníky dříve narozených. A tak padl návrh na cyklistickou cestu na bojiště na Chlumu a zpět. Akce dostala honosný název Cyclo Veteran Rallye, a měla přísné podmínky: účastnit se mohou pouze ti starší, to jest muži nad 50 let, ženám byl limit o 10 let snížen. Veselý zájezd se vydařil, počasí přálo, peloton jezdců doprovázela i vozidla, z nichž dvě patřila sama mezi veterány, starličké Aerovky. Několik vousatých kmetů v pruhovaných tričkách a punčochách vedlo skupinu, na trase se odbývaly různé veselé vložky. Vítězství patřilo všem, kteří dojeli — a to byli všichni. Absolutním vítězem byl ovšem prohlášen ten nejstarší — sedmdesátiosmiletý Josef Marel, který zahanbil mnohé mladší, kteří se na padesátikilometrovou cestu cítili buď příliš slabí, nebo spíše líní.

Cyclo Veteran Rallye se bude v příštím roce opakovat, a už nyní radíme všem občanům starších ročníků, aby si dali kola do pořádku, a ukázali, že ještě nejsou „do starého železa", oni, ani ta kola.

(MP)

Esperanto i v Novém Bydžově

Každoročně se schází v některém ze světových měst mezinárodní kongres, na němž chybí to, co je charakteristické pro podobné příležitosti: tlumočníci, náročná překladatelská technika, nutnost vyjadřování v několika předem určených jazycích, které se od nepaměti nazývají „světovými". Je to kongres esperantistů s účastníky z mnoha desítek zemí. Např. letošního 68. v Budapešti ze zúčastnilo 5010 lidí ze 70 zemí světa. Chtějí těmito kongresy dokázat, že mezinárodní styky lze uskutečňovat přímo a přiměřeně přes jakékoliv hranice.

Potřebujeme styk s jinými lidmi — komunikaci — chceme-li být spolu a vyměňovat si myšlenky. Je to snadné, scházejí-li se Češi s Čechy, Němci s Němci apod. Avšak dá se takové setkání nazvat úspěšným, sejdou-li se příslušníci různých národů s různou jazykovou úrovní? — Pro usnadnění takového styku se v mnoha zemích vyučuje cizím jazykům: v některých zemích je jako jednomu z druhých jazyků vyučováno angličtině nebo francouzštině; v jiných ruštině nebo španělštině, v dalších zemích zase jinému jazyku — a často také žádnému. Toto vše do značné míry omezuje všestranné styky mezi lidmi — jazyková bariéra znesnadňuje turistiku; daleko více však brání vzájemné výměně vědeckých informací či pokladů kultury mezi zeměmi světa.

Vědci, jejichž rodnou řečí je některý ze světových jazyků, jsou v nezasloužené výhodě, neboť příslušník malého národa ztrácí 4—5 let učením se takovým jazykům jen proto, aby neztratil kontakt s vědeckým pokrokem. Na tomto místě je dobré připomenout si slova V. I. Lenina: „ANI JEDINĚ PRIVILEGIUM AŤ NEMÁ JEDINÝ JAZYK". Strojové překlady po více než patnáctiletém vývoji nedospěly k uspokojivým výsledkům.

Esperanto je mezinárodní jazyk, sestavený téměř před sto lety doktorem L. L. Zamenhofem na základě nejrozšířenějších evropských jazyků. Je z mnoha pokusů jediný, který se ujal ve veřejnosti — a dnes se vyvíjí jako každý jiný živý jazyk. Důsledně se řídí zásadami logiky, jednoduchosti a přesnost ve vyjadřování: nemá nepravidelnosti ani výjimky.

Esperanto se osvědčilo jako mluvený jazyk, literární jazyk, vědecký jazyk a dorozumívací prostředek při mezinárodních konferencích. Je to výrazově velmi bohatý jazyk: v esperantu vyšlo již více než třicet tisíc literárních děl přeložených a původních, beletristických a odborných. Pro esperantisty vychází na 120 časopisů a esperanta dnes používá přes dvacet rozhlasových stanic.

ZALOŽME SI KLUB V NOVÉM BYDŽOVĚ

Staré esperantské ročenky dokládají, že i Bydžovsko mělo hodně esperantistů, kteří aktivně pracovali v esperantském hnutí. V současné době je nás velmi málo a ani o sobě nevíme. Proto bychom si měli založit klub. Zájemci o esperanto všeho věku, se znalostí esperanta i bez, přihlaste se písemně na této adrese:

Pod vrchy čp. 44,
Josef P e t e r a,
503 52 Skřivany.

Zde dostanete veškeré informace. Po dostatečném počtu zájemců se začne vyučovat nejmodernější metodou, která Vás nejen naučí, ale i pobaví. Zajímavá informace pro mládež: Na školách se v současné době zakládají kluby mezinárodního přátelství. Ty mezi sebou soutěží v počtu získaných zahraničních korespondentů. V r. 1981 se na prvním místě v jihočeských Netolicích objevili esperantisté, druzí byli ruštináři a třetí němčináři.

(JP)

OSOBNÍ RUBRIKA

Poděkování

Děkuji upřímně všem spoluobčanům a zaměstnancům Technických služeb v Novém Bydžově, kteří se přišli v tak hojném počtu rozloučit se zesnulým manželem, soudruhem AUGUSTINEM PRAŽÁKEM, vedoucím TS. Vyslovuji všem upřímné poděkování za projevy soustrasti a květinové dary.

Danuše Pražáková, manželka

Nejstarší čtenářka

Dne 11. srpna 1983 zemřela jedna z nejstarších čtenářek našeho Novobydžovského zpravodaje paní **Božena Včelišová.** Narodila se před 84 lety v našem městě a i když nyní žila u své dcery v Litvínově na Nový Bydžov nezapomněla a právě prostřednictvím našeho Zpravodaje sledovala dění ve městě.

DĚJINY NOVÉHO BYDŽOVA

ČÁST II.

Ve druhé části pokračujeme v přehledu dějin města v období dvou dalších století — od husitského revolučního hnutí do bitvy na Bílé hoře.

II.

Do doby přepadení města, o kterém se zmiňuje úvodní část královského privilegia z roku 1415, přibližně spadá i nezdařený útok místních řemeslníků na minoritský klášter. Bylo to jedno z prvních ozbrojených vystoupení proti katolické církvi v zemi ještě v předvečer husitské revoluce. Průběh této události popsal neznámý katolický autor ve staročeské skladbě „Bydžovští ševci", zachované v Univerzitní knihovně ve Vratislavi.

Hned v počátcích husitství dne 15. června 1420 postihl Nový Bydžov zhoubný požár, kterému padla za oběť většina domů a opevnění. Spálené a nově stavěné město se tak ocitlo v nebezpečí, že se stane snadnou kořistí útočníků. Poměry ještě zhoršovalo jednání vrchnosti. Čeněk z Vartemberka několikrát měnil příslušnost v táborech bojujících stran a jeho zrádné jednání se stalo pověstným. To vše muselo působit i na vývoj událostí ve městě.

I když soudobé prameny o Novém Bydžově v souvislosti s taženími husitských vojsk mlčí, neznamená to, že město mohlo zůstat stranou válečných událostí. Zejména v dubnu 1423 táhla Žižkova vojska přímo naším krajem a po vítězné bitvě u Hořic nad vojsky Čeňka z Vartemberka a jeho spojenců vypálila nedalekou tvrz Kozojedy. V příštím roce za nového tažení Žižkových vojsk v kraji letopisci zaznamenali dobytí a vypálení Smidar.

Ani po Žižkově smrti nepřestalo být Novobydžovsko oblastí dalších bojových akcí husitských vojsk. V době masopustu v roce 1425 sirotčí a táborská vojska dobyla tvrze v Zachrašťanech a v Chlumci nad Cidlinou. V příštím roce se počátkem května konal ve Starém Bydžově sjezd sirotčí šlechty, která se tu připravovala k tažení proti nové křižácké výpravě.

Jedním z účastníků tohoto sjezdu byl i nový majitel vartemberských panství Jindřich z Vartemberka, nástupce otce Čeňka z Vartemberka, zemřelého v roce 1425. Jindřich z Vartemberka zůstal stoupencem umírněného kališnického křídla husitství a v jeho řadách bojoval i proti táborským a sirotčím vojskům 30. května 1434 v bitvě u Lipan. Zde byl raněn a nedlouho nato v Praze zemřel.

Ve srovnání se skoupými zprávami o Novém Bydžově za husitství má o to větší historickou a dokumentární hodnotu jiný významný svědek doby — hlaveň husitské houfnice. Unikátní zbraň byla po staletí uchovávána už na staré radnici a zůstává

Erb Vartemberků

(Foto archiv muzea)

i v expozici našeho muzea jedinečným dokladem oněch bouřlivých let.

Bezprostředním výsledkem husitského revolučního hnutí ve městě bylo odstranění moci katolické církve a uhájení nové víry, jejímž symbolem se stal kalich a přijímání podobojí. V průběhu bojových událostí (nebo snad už po uvedeném požáru) vzal zasvé minoritský klášter a bývalý katolický kostel Matky boží se stal místem kališnických (utrakvistických) bohoslužeb. Po stránce národnostní české obyvatelstvo převažovalo nad německým už v průběhu 2. poloviny 14. století a husitství český ráz města ještě posílilo.

V následujícím období obyvatelé města a okolních vesnic nadále žili pod vartemberskou vrchností. Do dějin země se město znovu zapsalo za Elišky z Vartemberka, manželky Petra ze Zvířetic. Koncem května 1441 přivítalo zástupce vojenských svazů z Hradecka a Boleslavska, kteří tu společně připravovali válečnou výpravu proti odbojnému Janu Koldovi staršímu ze Žampachu. Mezi přítomnými představiteli panstva byl i heitman kraje Boleslavského a pozdější český král Jiří z Poděbrad.

Za pokračujícího mezivládí v zemi se v únoru 1449 ve městě konal i sjezd kraje Hradeckého, opět za účasti Jiříka Poděbradského. Jedním z hlavních bodů jednání sjezdu byla dohoda o postupu proti dalšímu rušiteli míru v zemi Janu Koldovi mladšímu ze Žampachu.

Do nově postaveného města znovu v roce 1442 ničivě zasáhl požár a vyžádal si i šest lidských obětí. V roce 1453 vrchnost potvrdila privilegium Čeňka z Vartemberka z roku 1407 a v roce 1462 rozsoudila ve prospěch městské obce spor s řemesly o placení zvláštních dávek na obecní potřeby a opravy. V zápise o průběhu sporu se také setkáváme s první zmínkou o městské radnici.

Po smrti Elišky z Vartemberka v roce 1468 se zanedlouho jediným majitelem bydžovského panství stal Heřman Zvířetický z Vartemberka. I on v roce 1473 potvrdil uvedené privilegium Čeňka z Vartemberka a měšťanům a obci udělil právo vybírat po haléři tržné na vydržování obecního posla. O pět let později městu daroval lázně. Heřman Zvířetický z Vartemberka také v roce 1473 na králi Vladislavu Jagellonském vymohl první jarmark v trvání osmi dnů. Sami měšťané od krále ještě v roce 1485 získali potvrzení známého Čeňkova privilegia i jeho pozdějších listinných stvrzení.

Synové Petr a Hašek Zvířetičtí z Vartemberka vydali za společné správy další důležitá privilegia na podporu hospodářského rozvoje města a panství. V roce 1493 s potvrzením dosavadních výsad Bydžovským prodali rychtu spolu s právem vlastní volby osoby rychtáře a zachováním jeho dosavadních platů. Stejná listina ještě Bydžovským povolovala stavět domky ve valech, baštách i na jiných volných místech mimo pozemky vrchnosti, potvrzovala platy, výsady a požitky náležející ke kostelu a špitálu a zajišťovala péči o osiřelé děti osobám, které byly jedním z rodičů určeny. Listina konečně stanovila, že se dívky mohly svobodně provdat jen v hranicích panství, jinak musely mít svolení vrchnosti.

Na požádání vrchnosti město v roce 1496 od krále Vladislava obdrželo právo vybírat v branách clo, za což mělo povinnost opravovat příjezdové cesty. V témž roce panovník městu povolil konání druhého osmidenního jarmarku.

Po smrti Petra Zvířetického z Vartemberka v roce 1505 spravoval bydžovské panství krátce Hašek a po dosažení dospělosti Petrova syna Havla připadlo panství jemu. Hašek si ponechal Smidary s několika okolními vesnicemi. Smidary se dostaly do držení vartemberského rodu znovu od roku 1463 a přechodně byly součástí bydžovského panství.

Za Havla Zvířetického z Vartemberka se město znovu stalo místem významných jednání. V době vypjatých zápasů mezi královskými městy a šlechtou se tu 13. července 1513 konal sjezd kraje Hradeckého, na kterém páni a rytíři domlouvali společný postup proti královským městům.

Do doby posledního majitele města z vartemberského rodu spadá první zmínka, dokládající, že město mělo už tehdy i hrdelní právo. O proměnách vzhledu města svědčí zápis k roku 1514, kdy byly velkým nákladem znovu stavěny městské hradby.

Špatné hospodaření a zadlužení přimělo v roce 1516 Havla Zvířetického k prodeji bydžovského panství Vilému z Pernštejna. K bydžovskému panství, zvětšenému za posledních Vartemberků o další vesnice, v době prodeje patřily: město Nový Bydžov, vesnice Starý Bydžov, Humburky, Skřeněř, Podoliby, Lhota u Nechanic a Kobylice, platy z lidí ve vsích Chudonice, Zachrašťany, Prasek a Zdechovice a poplužní dvůr v Libni, četné lesy a rybníky a patronátní právo na kostely ve Starém Bydžově, Metličanech a Vysočanech. Celé panství bylo prodáno za 14 tisíc kop českých grošů.

Za Viléma z Pernštejna začal hospodářský vzestup města, podpořený už v roce 1517 udělením dalších výsad. V rozsáhlém privilegiu byly podrobně rozvedeny zásady upravující stěhování obyvatel z města, rozhodování o majetku, placení pokut a jiných dávek do městské pokladny a kontrolu obecních důchodů. Pomineme-li ještě některé další body privilegia, stojí za připomenutí poslední článek listiny. Vrchnost v něm slíbila zachovávání kališnické víry.

Až za Pernštejnů se ve městě začala se svolením vrchnosti usazovat i část židovského obyvatelstva. Prvním významným dokladem o jeho přítomnosti ve městě je zápis o pronájmu zahrady na hřbitov z roku 1520. Židé si začali stavět první domy v severovýchodní části města, v místech bývalého minoritského kláštera.

Po smrti Viléma z Pernštejna v roce 1521 se bydžovského panství ujal syn Jan z Pernštejna, který v mnohém pokračoval v hospodářské politice otce. Někdy počátkem třicátých let vydal přesný celní řád na dovážení různého zboží do města a v roce 1536 ve všech článcích potvrdil uvedené privilegium Viléma z Pernštejna. V tomto roce také vydal nařízení o Židech, které ukazuje, v jak nepln oprávném postavení tato část obyvatelstva ve středověkých městech žila.

Poddanské město se za pernštejnské vrchnosti vzmáhalo natolik, že si samo postupně v okolí zakoupilo čtyři dvory a první ves. Převážně dřevěné město nebylo ani tehdy ušetřeno od zhoubného požáru. V roce 1531 oheň zničil pivovar u Metličanské brány, všechny masné krámy, městské pastoušky a některé další domy.

Kulturní vzestup města za Pernštejnů dokládá křídlový kališnický oltář z městského kostela, tzv. archa bydžovská, pocházející ze třicátých let 16. století. Tato významná památka renesančního deskového malířství v Čechách je opravdovým klenotem sbírek našeho muzea.

Vedle kališnické církve měla ve městě od počátku 16. století své vyznavače i jednota bratrská. Přes nerovné postavení jednoty v kališnickém městě počet jejích stoupenců za Pernštejnů postupně vzrůstal. O tom svědčí bratrský sbor i vlastní škola.

Marek Moravec Bydžovský z Florentina (Foto archiv muzea)

Po potlačení prvního protihabsburského odboje v roce 1547 čekalo příslušníky jednoty pronásledování a po vydání mandátu v roce 1548 vypovězení ze země. Část členů jednoty bratrské se později do města znovu vrátila, ale někteří zůstali už natrvalo v cizině, hlavně v Prusku.

Konfiskacemi jmění královských měst po porážce jejich odboje došlo k velkým vlastnickým přesunům, v jejichž důsledku také bydžovské panství dostalo nového majitele. V roce 1547 Jan z Pernštejna vyměnil s králem Ferdinandem I. část bydžovského panství a chlumecké panství za statky, které panovník získal konfiskací majetku několika královských měst. Hned v následujícím roce dal Ferdinand I. tuto část bydžovského panství v léno Vilému mladšímu z Valdštejna jako částečnou náhradu za rozsáhlé rychmburské panství, které mu bylo zkonfiskováno také pro účast v prvním protihabsburském odboji. Nová valdštejnská vrchnost tak získala Nový Bydžov, vsi Chudonice, Zachrašťany a dvory v Záběďově a v Libni. Od té doby až do konce feudalismu už k bydžovskému panství nepatřily vesnice Starý Bydžov, Humburky, Skřeněř, Podoliby, Kobylice a Lhota u Nechanic. Prasek s Řehoty a Zdechovice si v roce 1549 zakoupilo samo město od Jaroslava z Pernštejna. Za Viléma z Valdštejna byl Nový Bydžov znovu postižen velkým ohněm. 8. října 1552 na jižním před-

Pokračování na str. 10

Dokončení ze str. 9

městí shořelo 21 domů a 22 stodol.

Po smrti Viléma z Valdštejna roku 1553 přešlo bydžovské panství na nezletilé syny Jindřicha a Heníka Šťastného. Za jejich správy Ferdinand I. městu v roce 1562 potvrdil všechna dosavadní privilegia.

Když oba majitelé krátce po sobě bez dědiců zemřeli, připadlo bydžovské panství jako odúmrť králi Maxmiliánu II. Převod panství do rukou zástupců krále byl proveden v roce 1567.

V té době už pokračovala důležitá jednání o výkup z poddanství, zahájená ještě za Heníka Šťastného z Valdštejna. Smlouva o výkupu z poddanství byla podepsána dne 6. ledna 1569. Měšťané si část peněz museli vypůjčit a za značnou sumu 10 tisíc kop českých grošů od krále odkoupili nejen město, předměstí, masné krámy, váhu a cla, ale i sousední vsi Chudonice, Vysočany, Zachrašťany a Zadražany a dvůr v Libni, výsadní krčmy v Zadražanech, Zachrašťanech a Vysočanech, valchu, lesy, řeku, sádky a rybníky.

Výkupem z poddanství se Nový Bydžov stal svobodným královským věnným městem s povinností odevzdávat ročně do pokladny české královny 50 kop grošů. Mimo to musel platit berně a posudné do královy pokladny. Obyvatelům uvedených vesnic spolu s Praskem, Řehoty a Zdechovicemi se město současně stalo přímou vrchností. O výkup z poddanství měl velké zásluhy Marek Moravec Bydžovský z Florentina, který ve prospěch rodného města využil osobní přízně krále Maxmiliána II.

Bezprostředně po výkupu z poddanství stálo v cestě dalšímu rozvoji města zadlužení na všech stranách. Pro uhražení dluhů muselo město ještě v roce 1575 odprodat Prasek a Zdechovice. Ale v příštím desetiletí se už poměry zlepšily. V roce 1589 město získalo od Rudolfa II. právo na třetí osmidenní jarmark a v roce 1593 přijetím do třetího stavu i právo účasti na zemských sněmech. To už Bydžovští v předešlém roce odkoupili nazpět Zdechovice a v dalších letech přikoupili dvůr v Měníku (1599) a dvůr ve Vysočanech (1617), když předtím v roce 1611 získali koupí nazpět i ves Prasek s dvorem.

Ve městě se opět začala slibně rozvíjet řemeslná výroba. Kromě samostatných cechů (řeznického, kožešnického, obuvnického, kloboučnického, tkalcovského a hrnčířského) zde bylo i několik sdružených cechů: sladovnický, pivovarský a šrotéřský, pekařský, mlynářský a pernikářský, krejčovský a postřihovačský a tzv. cech paterácký, ke kterému patřili všichni kováři, koláři, bednáři, zámečníci a truhláři. Vedle řemesel a obchodu mělo v životě městského obyvatelstva nadále významné místo i zemědělství. Podle statistického údaje z roku 1598 bylo ve městě celkově 171 domů, z toho 118 uvnitř hradeb a 53 na předměstích. Počet obyvatel lze jen rámcově odhadnout k tisíci osob.

Koncem 16. století i v Novém Bydžově docházelo ke změnám v oblasti náboženského vyznání. Mezi obyvatelstvo stále silněji pronikaly myšlenky protestantské církve, i když fara zůstávala ještě kališnickou. Počátkem 17. století byl severně od židovské čtvrti založen nový hřbitov a na něm postaven kostel sv. Trojice (předchůdce nynějšího kostela). Zatím byla fara obsazena protestantským knězem a oba městské kostely začaly sloužit protestantským církevním obřadům.

Do dalšího rozvoje města a jeho panství potom nepříznivě zasáhly události, které následovaly po 8. listopadu 1620, po osudné porážce stavovských vojsk v bitvě na Bílé hoře.

Třetí část přehledu dějin města bude věnována období let 1620 až 1848.

Amatérská tvorba v Novém Bydžově

Od 14. srpna byla v prostorách Městského kulturního střediska otevřená výstava Amatérská tvorba, na které se představili výtvarníci - amatéři Josef Kropáček, Jaroslav Provazník, Jiřina Šilhanová, Jan Kuzdas a Petr Křivánek.

První souborná výstava, kterou pořádalo Městské kulturní středisko v Novém Bydžově byla obohacením letní kulturní sezóny ve městě. Nový Bydžov je místo s bohatou kulturní tradicí.

Naše město patří k těm, které se právem s hrdostí hlásí ke svým bohatým kulturním tradicím. N. Bydžov býval už na prahu nového věku ohniskem kultury a pokroku. Kromě slavných rodáků spisovatelů, hudebníků a historiků má i své malíře. V druhé polovině minulého století působil na novobydžovském gymnáziu malíř Jan Vavřina, novým domovem se stalo město ilustrátoru Stanislavu Hudečkovi, akvarely z rodného Novobydžovska maloval Stanislav Hüttl a další. Svou prací patří k Novému Bydžovu i skupina výtvarníků, kteří se nám představili poprvé na této výstavě.

Jsme rádi, že právě touto výstavou navázalo kulturní středisko na vzpomínané tradice Nového Bydžova. Estetická výchova se v současných společenských a kulturních podmínkách stává stále výraznější pozitivní společenskou silou. Je prostředkem výchovy k nejširší sociální tvořivosti a zároveň nezastupitelnou stránkou světonázorové komunistické výchovy. Klub výtvarníků amatérů při Městském kulturním středisku předložil veřejnosti první výsledky své práce. Představil výtvarníky amatéry, kteří svým životem a prací jsou spojeni s naším městem.

Dětství a s ním spojený rodný kraj v sobě nosíme po celý život, je naším zámezím, oporou v čase životních bouří, motorem naší fantazie. Proto většina výtvarníků čas od času vystavuje ve svém rodišti. Konfrontují zde sny a plány mládí s tím, co dokázali vytvořit, co se jim z těchto plánů podařilo realizovat.

Láska k malování je provází od samého dětství. Malují pro své potěšení, ale jejich obrazy přinášejí zážitek i ostatním. Zážitek z nově objevené skutečnosti, hluboké zážitky z obklopující, denně přítomné přírody, provázející jako stálý podtext i celou jejich pozdější tvorbu. Krásná příroda a majestátnost lesa — to jsou malířské lásky Jiřiny Šilhanové, rodačky z Nového Bydžova. Na výstavě se představila kolekcí prací z posledních let.

Pohledy plné poezie, barevnosti a upřímnosti to jsou obrazy Jaroslava Provazníka. V cyklu kreseb nazvaných Katedrála uplatnil techniku starých pernikářských mistrů - špric, kterou poznal u svého otce - cukráře. Josef Kropáček vystavoval zátiší s ovocem, květiny a krajinu. Patří k nejstarším z novobydžovské skupiny výtvarníků-amatérů. Narodil se v roce 1909.

Po delší přestávce se do Nového Bydžova vrátil s dalším výběrem prací Jan Kuzdas. Jeho tempery a akvarely jsou oslavou krásy přírody. Pochází z jižních Čech, ale gymnázium vystudoval v Novém Bydžově. Výraznou postavou na výstavě byl Petr Křivánek. Ve svých kresbách se pokouší o barevné vyjádření pocitů a nálad nejen svých, ale i města, přírody a lidí. Jeho barvy modelují povrch i objem námětu přecházejí často od výrazných kontur až do čisté malebnosti. V jednoduchých tazích dovede ztvárnit dynamiku krajiny.

Výstava Amatérská tvorba byla dokladem důležitosti umění, působícího na utváření morálních vlastností člověka. Dokladem toho, že socialistická společnost podporuje rozvoj umění. Jde o podporu takové tvorby, která v bohaté obsahové, výrazové a žánrové mnohotvárnosti obohacuje život člověka o nové pohledy.

Výstavu, slavnostně zahájil 14. srpna předseda MěstNV Jiří Chmelař. Byla otevřena denně až do 10. září 1983 v MěstKS v Novém Bydžově. A už první den se přišlo na obrazy podívat téměř 400 návštěvníků.

(jm)

UMĚNÍ JE NEJVĚTŠÍ RADOST, KTEROU DÁVÁ ČLOVĚK SÁM SOBĚ

Karel Marx

ABY SE NEZAPOMNĚLO... XI. část

OD JEDNOHO HRONOVA KE DRUHÉMU

Proč bylo po Hronovu v šatně divadla smutno, to jsme si řekli na závěr minulého vyprávění. Ale v duchu svého prohlášení, které jsme dali v květnu 1945, to znamená sloužit svému lidu a přispět k jeho kulturnímu vyžití, nám nedalo dlouho zahálet a proto jsme už dne 13. září zajeli na Hořické ochotnické hry se svým „Tassem" a poněvadž se nám hlásili noví členové, už 27. září jsme s novými posilami sehráli anglickou studentskou komedii „Vítr a déšť". Ale to už se připravovala podzimní sezóna, ještě do konce roku byly 2 premiéry a sice rozpustilá komedie Labiche - Martina „Pan Perrichon na cestách" a dramatizace J. Matějovského a B. Vrbského „Dr. Václav Tham". Po dlouhé době se nehrálo o vánocích. Až do 13. prosince jsme jezdili s nastudovanými hrami po divadelních festivalech našeho kraje. Ale již od počátku roku 1948 se zase rozjela činnost naplno. V tomto roce se uskutečnilo 40 představení ve 14 premiérách. A nebyly to hry zrovna snadné. Diváci v tom roce viděli několik světových dramat klasických i posledních novinek světové dramatické literatury. Tak vedle Šrámkova „Léta" a Langrovy komedie „Velbloud uchem jehly" chodilo se do divadla u nás i na zájezdech na naše představení Čapkovy hry „Ze života hmyzu". Celý ženský soubor se ukázal divákům v rozsáhlé historické fresce jugoslávského dramatika Vojnoviče „Smrt matky Jugovičů". Mezi tím se obdivovali diváci nejnovější hře pokrokové spisovatelky západního světa Lilien Hellmanové „Liščičky" a hlavně pak nejnovější detektivce Agathy Christie „Deset malých černoušků", která v té době byla právě jako novinka hrána v městských divadlech pražských. No a na vánoce už zase tradičně operetu. Byla to opět „Divá Bára", takže bylo o vánocích a potom ještě celý leden v roce 1949 v divadle veselo. 10 představení po sobě, divadlo nabité k prasknutí. To už jsme ale připravovali novou velkou premiéru roku 1949. V Národním divadle právě měla premiéru hra N. Pogodina „Kremelský orloj" a my jako první ochotnický soubor v republice jsme se do ní pustili. 17. dubna toho roku jsme měli slavnostní představení. Inscenací „M. D. Rettigové" jsme totiž vzpomněli 50. provedení Jiráskova díla na naší scéně. Jako vítězové Hronova jsme byli zváni na divadelní festivaly. V tomto roce jsme měli hrát na Raisově Bělohradě, Klicperově Chlumci, Tylově Kutné Hoře a Jaroměřském divadelním týdnu. Zatím co v Chlumci, Jaroměři i Bělohradě nás znali, do Kutné Hory jsme byli pozváni nově. Tak co nastudovat, aby to bylo něco, aby to nedokázal každý, aby se Bydžov, jako město staré divadelní tradice, mohl dobře representovat na těchto festivalech? A tak po dlouhých úvahách padla volba na obtížnou a snad nejlepší komedii Molièra „Tartuffe". Když jsme ji začali ke konci dubna studovat, nevěděli jsme ještě, že později s touto hrou získáme cenné trofeje na zmíněných festivalech. A tak jsme měli dne 4. června premiéru u nás, druhý den se opakovala, pak v týdnu pro studenty, aby poznali také starou francouzskou klasiku. Pak jsme hned zajeli do Kozojídek, kde si přáli otevřít nový kulturní dům. Mezi tím jsme chodili na brigády do zahrady restaurace „Na Kněžovce", kde jsme se rozhodli zdarma vybudovat pro Bydžov přírodní divadlo. A také jsme to 4. července odpoledne a večer v tomto divadle zkusili s „Divou Bárou". Úspěch byl veliký, veselá opereta a krásné prostředí zahradní restaurace bylo jako stvořené pro dobré pobavení našich spoluobčanů. Nutno na tomto místě také připomenout, že v tomto představení se prezentoval také nový člen režisérského kruhu našeho souboru a sice Fr. Měkota, který „Divou Báru" nastudoval. A poněvadž se „Bára" všude líbila, museli jsme již příští týden opět do Kozojídek na dvě představení a příští neděli jsme zajeli na přání kulturních pracovníků do malé obce Pšánky, kde vybudovali krásné přírodní divadlo. Když se tak po létech zamyslíme nad termínem tohoto představení, bylo to 17. července, uprostřed žní. Co tenkrát ti lidé stihli všechno udělat. Celý týden dřeli na poli, v neděli v poledne ještě plno práce kolem hospodářství a ve dvě hodiny odpoledne se stal malý zázrak. Sešlo se na to představení během půl hodiny 2× přes 2.000 lidí, kteří nás na konci nechtěli ani pustit. A tak jsme tam už zase 4. září přijeli s „Rettigovou", kterou nastudoval v tomto roce další nový režisér Dr. Jar. Franc. Nával byl zase jako poprvé, nálada výborná. Ale to už jsme se připravovali do Kutné Hory na divadelní Tylovy hry. Přijetí v Kutné Hoře bylo vskutku ochotnické, přátelské. Provedli nás Vlašským dvorem, udělali přátelskou besedu v historickém hostinci „U Mědínků", kam chodil již Mikuláš Dačický z Heslova a pak nás zavedli do nádherného divadla, které nese jméno jejich velikého rodáka — J. K. Tyla. Vnitřek znají mnozí z vás z televizních přenosů. Tam jsme dne 22. října sehráli svého „Tartuffa", který byl vyspělým místním publikem vřele přijat a na festivalu zvítězil.

Za týden už jsme byli s „Tartufem" v Jaroměři, kde slavili 130 let ochotnického divadla. Když jsme na tento festival jeli, věděli jsme jen jedno: v konkurenci 12 nejlepších souborů v kraji to nebude lehké, navíc byla pro tento festival vypsána soutěž nejen na vítězný soubor, ale i na nejlepší role, režii a scénu. Večer do toho, jak se říká „šlápneme" a pak uvidíme kterou cenu získáme. Po dvanácti večerech bylo závěrečné vyhodnocení přehlídky, nad jehož výsledkem jsme zůstali chvíli bez dechu. Ale nahlédněme do Zemědělských novin ze dne 18. listopadu 1949, kde bylo celkové vyhodnocení festivalu uvedeno. Tam čteme:

I. místo soubor „Jirásek" Nový Bydžov za hru „Tartuffe"
I. cena za nejlepší pánskou roli — představitel Orgona z „Tartuffa"
I. cena za nejlepší dámskou roli — představitelka Doriny z „Tartuffa"
III. cena za režii „Tartuffa"
2 pochvalná uznání za vytvoření rolí — 2 ochotníci z Bydžova
II. cena za vytvoření scény pro hru „Tartuffe".

Serafinka a pošmistr
(Perly panny Serafinky)

Úspěch takový, jaký před tím ani potom nezaznamenal žádný soubor na tomto festivalu. Potom jsme ještě nastudovali rozsáhlou fresku z pěti Jiráskových her, 2 pohádky a konverzačku a přišli jsme o vánocích zase s operetou. Tentokrát to byly „Perly panny Serafinky". V hlavní roli se představila nová zpěvačka našeho souboru Dáša Švecová - Kyselová. A zase se hrálo až do ledna roku 1950, pak přišlo 10 představení „Babičky" B. Němcové, na velikonoce hra se zpěvy, úsměvná kouzelná Goldoniho komedie „Naše paní hostinská" aneb „Mirandolína". Pak jsme nastudovali obtížnou hru M. Gorkého „Měšťáci" a ke konci května jsme opět oživili přírodní divadlo „Na Kněžovce", kde ve hře „Naši furianti" oslavil 25 let své divadelní činnosti zasloužilý člen souboru Karel Trojna. Celkem smutně

Pokračování na str. 12

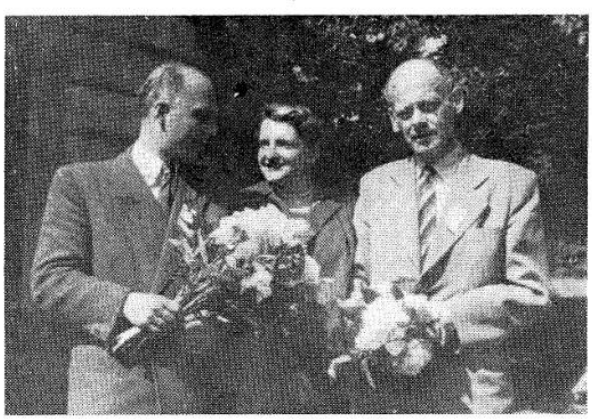
Pokračování ze str. 11
se připomíná toto představení proto, že to byla poslední hra, kterou jsme v tomto přírodním divadle sehráli. Mnoho hodin práce nebylo tak zúročeno a naše město přišlo zase o jednu zvláštnost, že by mělo své přírodní divadlo. V tomto roce jsme také začali jezdit na další festival a sice do Železného Brodu, kam se přestěhovala jedna naše občanka a pracovala tam v místním ochotnickém souboru. V podzimní sezóně jsme nastudovali ještě ke dni horníků Tylovy „Kutnohorské havíře" a „Strakonického dudáka", v prosinci pohádku „Neohrožený Mikeš", kde se uvedl nový mladý režisér Karel Kysela ml. a už jsme připravovali vánoce, opět s hudbou, s úpravou Šamberkova „XI. přikázání" a 9 představení dokázalo, že jsme volili dobře. Přišel rok 1951, v něm 38 představení. Hry z našeho i světového repertoáru: Jirásek „Filosofská historie", Gusjev „Sláva", Shakespeare „Sen noci svatojánské", Burjakovskij „Lidé bděte", opět Jirásek „Lucerna" ke stým narozeninám našeho patrona, na vánoce pak Drdovy „Hrátky s čertem", opět v hudební úpravě a v 9 reprizách. V prvém čtvrtletí roku 1952 oslavil soubor své 1.000 představení a vybral si k tomu samozřejmě hru Aloise Jiráska „Samota", která byla kdysi hrána v Národním divadle a od těch dob nebyla provozována. Na velikonoce jsme uvedli hru „Dámy a husaři". Podzimní sezóna byla zahájena hrou J. K. Tyla „Tvrdohlavá žena", pak jsme sehráli Gogolovu „Ženitbu" a o vánocích starou kamedii „Dnes večer vyprodáno aneb Únos Sabinek". Počátkem roku měl 100. výročí narozenin Jaroslav Vrchlický. Nemohli jsme toto výročí přehlédnout a proto jsme sehráli jeho veselohru „Noc na Karlštejně". Bylo by dobře na tomto místě poznamenat jedno, abychom mohli udržet tempo i úroveň našich představení, hledali jsme neustále nové členy, práce se dařila a v každém představení se objevil alespoň jeden nováček. Nastal nám totiž v prvém pětiletí po válce úbytek členů, někteří odešli na nová působiště do pohraničí nebo za svým původním povoláním, řada našich členů-ochotníků zvolila hereckou dráhu jako své povolání a odešli z našeho města. Připomeňme jen Dragu Čáslavského, potom Jiřího Kabeláka, Františka Řeháka, Standu Holuba, Antonína Langra. František Řehák patří dnes k předním členům olomoucké činohry, je známým filmovým hercem a Standa Holub je dodnes režisérem divadla v Opavě. I přes tento úbytek jsme sehráli v roce 1953 28 představení v 7 premiérách. Diváci viděli hry Karla Čapka „Matka", Stroupežnického „Mikuláše Dačického z Heslova" a o vánocích Klicperova „Hadriána z Římsů". V roce 1954 byla provedena scénicky velmi obtížná hra Jar. Kvapila „Sirotek" a po ní slavná světová fraška „Charlyova teta" v 11 představeních. Pak Čechovův „Strýček Váňa" a na vánoce opět hudba, úprava Štolbova „Vodního družstva". Počátkem roku 1955 oslavila 250. představení, Marie Kyselová v hlavní roli hry se zpěvy „Paní Marjánka, matka pluku". O pouti hrál soubor operetu „Sto dukátů za Juana" v hlavní roli s Karlem Kyselou ml. Dne 8. října 1955 slavil soubor 50 let trvání hrou Štěpánka „Nezbedný bakalář". Tato hra by se hodila pro oslavu jednotlivce-herce, což také tak vyznělo. Pro výročí souboru měla být zvolena hra jiná. To si po 30 letech musíme přiznat.

Tento rok již vánoce s muzikou a zpěvem nebyly, hrálo se pak až po Novém roce v r. 1956. Úroda her byla nepoměrně menší, hrálo se pouze 16× a bylo jen 6 premiér. Na vánoce se obnovila veselohra se zpěvy „XI. přikázání", v novém obsazení i muzice. Potom byla krátká pauza, nikoliv nečinnosti, ale usilovného hledání, protože v tomhle roce to bylo právě 10 let, co jsme naposledy uspěli v Hronově. Během těch 10 let jsme se účastnili soutěže na Hronov asi 2× nebo 3×, ale dostali jsme se nejvýše do krajské soutěže. Tak co pro to uděláme, kam sáhneme pro výběr hry, co podnikneme, čím překvapíme naše diváky i porotu? Nyní byla každá rada drahá a hlavně dobrá. A spása přišla z ničeho nic — náhodou, nejdříve to vypadalo jako pouhá rada nebo malý pokus nebo snaha věci pomoci. Tak po těch 26 letech, pokud paměť a archivní materiály sahají, to bylo takhle:

Scházeli jsme se na schůze i schůzky dramatické rady v šatně divadla, přehrabovali knihovnu i přehled činnosti, ale všechno marné, nápad v podobě spásné myšlenky nepřicházel. Jednou večer přišel na naše rokování do divadla náš člen a v té době novopečený dramaturg divadla v Libni v Praze - Antonín Langr. Když viděl naši marnou snahu, dal se do dumání s námi a když už noc značně pokročila a stále se nic neřešilo, dostal nápad, tehdy ihned prohlášený za šílenství. Říkal: „Poslechněte přátelé, my právě děláme u nás v Libni kouzelnou novinku mladé spisovatelky Marie Kubátové, která má u publika veliký ohlas a máme na ni stále vyprodáno." „Jak se to, Tondo, jmenuje?" „No", povídá Tonda, „je to podkrkonošská poudačka v nářečí a jmenuje se Jak přišla basa do nebe". „Ale upozorňuji předem," dodal ještě Toník, „že to je mimořádně technicky, herecky i scénicky obtížná hra a počítá se s tím, že ji budou moci provozovat pouze profesionální divadla. Ale jinak je to hra kouzelná, lidi se baví celý večer a také proto, že to má kouzelnou muziku." Nastalo v šatně hrobové ticho — chvíle přemýšlení, pokušení, zklamání, že to je pro nás nedostupné. Až se u stolu ozvalo takové nesmělé: „A poslechni, Tondo, co by se stalo, kdybys nám jednu knížku půjčil a my bychom si to přečetli. Přece za to nic nedáme, alespoň uvidíme, co to je." Tonda se zamyslel a pak řekl, že tam má ještě jednu knížku volnou a že příští sobotu, až přijede domů, tak že tu knížku přiveze. A tak jsme udělali válečnou poradu, že se na to tedy sejdeme a že si knížku hromadně přečteme. Hotovo — rozhodnuto, sejdeme se příští neděli večer v divadle hudby (to bylo tehdy v bývalém hostinci „U Zítků", na rohu Revoluční ulice a ulice Klicperovy. Tu neděli na konci ledna v 7 hodin večer nikdo z pozvaných nechyběl. Režiséři, výtvarníci a celý herecký soubor. Nebylo našim zvykem

Goldoniho komedie Mirandolina

S autorkou úspěšné hry M. Kubátovou

tímto způsobem vybírat hry, bylo to i pro nás něco nového a zajímavého. A tak když se přihrnul Toník s knížkou, hořeli jsme nedočkavostí, co že to je za zázrak a za poklad. A hned jsme se dali do čtení, střídali jsme se tak, aby ženské role četly naše členky a mužské role jsme si zase podávali my, chlapi. Po prvních stránkách se začali někteří usmívat, ve druhém obraze už se ozývalo často „ha ha" celým sálem a když jsme došli ke třetímu obrazu a přečetli si příhody muzikanta Tuláčka s usmolenými čerty, řehtalo se to všechno napořád a tak to šlo až do konce knížky. Dočetli jsme. Nastalo dlouhé ticho. Nikdo nechtěl začít s hodnocením, aby něco nezkazil. Až se ozval hlas šéfrežiséra: „Tak co tomu říkáte? Dáme se do toho?" Nemyslete si, že honem všichni jednohlasně vykřikli, že ano! Kdepak! Začalo to pomalu, „no, já nevím", „já si myslím, že to je hrozně těžké" — jiný zase „to nedáme dohromady, kdo bude hrát to a kdo tohle", z jiného kouta zase se ozvalo „vždyť tu scénu nedáme dohromady, to je 5 obrazů, každý jinde, jeden obtížnější než druhý, nevím, nevím". A z druhé strany „ale chlapci, vždyť jste blázni, celý večer mluvit v podkrkonošském dialektu, to vás chci vidět" a hned se přidal další „jo a to ještě chcete, abychom také zpívali, páni já dám sotva dohromady „ovčáci čtveráci" a tady se hraje a zpívá celý večer, já to vzdávám". A když to takhle pokračovalo, tak přišla další rána, kdo obstará muziku. A pak další nejzávažnější otázka: „Máme na to vůbec lidi?" Během čtení se ukázalo, že některé role se již zhruba projevily, ale nic nebylo rozhodnuto. Tak jsme seděli, chvíli nadšeni hrou, chvíli zase zklamáni nově objevenou skutečností, že to a to chybí a to a to nedáme dohromady. Ale hergot, to jsme už tak nemohoucí, že bychom se nemohli dát do něčeho, co nahání strach i profesionálním souborům? A tak závěr toho večera vypadal spíš jako schůzka spiklenců, ten slíbil sehnat tohle, ten zas ono, ten přiveďe nového člena, ten sežene nějaké chemiky, aby se vyznali v těch pekelných efektech, ten se pokusí sehnat štáb svých spolupracovníků a pokusí se pro toto představení navrhnout scénu. Většinou se po takovémto „přídělu" ozvalo rezignované: „No nazdar, ale kde to seženu?" Když už jsme se dostali na hudební složku, tak se zjistilo, že tam je také zapotřebí velký ženský pěvecký sbor „blažených duší v nebi". Každý slíbil i když ještě nevěděl kam se obrátit. Ale když už jsme se před půlnocí měli rozejít, zaznělo konečné „zkusíme dát Basu dohromady a přihlásíme ji na Hronov". Když jsme tohle tenkrát v té nedělní noci odhlasovali, nikdo netušil, co ho čeká za práci, potíže, odříkání, námahy a herecké dřiny. Ale po prvních čtených zkouškách jsme si své postavy tak zamilovali, že práce na celé hře se stala opravdu přímo horečkou a hlídali jsme se všichni navzájem, jak která složka je daleko s přípra-

Hra Jak přišla basa do nebe slavila úspěch ve Svitavách

vami „Basy". A nejen celá budova divadla se stala mraveništěm příprav na hru, ale sbormistryně Jarmila Novotná v hudební škole nacvičovala s členkami „Ludiše" nebeské sbory a kapelník Bradna zkoušel se svou dechovkou u Karásků ve Sloupně krásnou hudbu, kterou složil Vilém Prokop Mlejnek. V truhlárně se vyráběly nejen běžné kulisy, ale bylo zapotřebí vyrobit pravé „pekelné" kotle, do kterých se vejde celý chlap. A tak se pod vedením Josefa Vlka vyráběly pekelné kotle, nebeské brány, kruchty pro muzikanty, šily se nebeské obláčky, (které představovaly pravé peřiny!), andílci museli mít pravá křídla, v pekle to muselo být samá síra, oheň, kouř a blesk, tak se vyráběly bengálské efekty všech barev, herci museli chodit na zkoušky ke kreječímu, protože to byla nová hra a některé kostýmy půjčovna ještě neměla. Sv. Petr musel mít svatozář, tak se dělala pro Karla Horáka drátěná konstrukce na hlavu pod paruku, aby tam ta svatozář držela. Čerti museli mít pořádné rohy a někteří také pořádné chlupaté ocasy, aby z nich šla hrůza, to všechno dodaly místní jatky. Sbor blažených duší se musel zjevovat na obloze, odkud bylo slyšet nebeskou hudbu, tak se pořídilo nebe s krásnou gázovou oponou. Proč to všechno připomínám? Jen proto, abyste věděli, co dá práce takové jedno představení. A to ještě k tomu přijde všechno další, např. „otec" Řehák musel připravit všechny paruky i masky, celá scéna se musela omalovat, postavit, vyzkoušet, osvítit. Pak přišly zkoušky s hudbou, zpěvní zkoušky, souhra na světla, na zvukové efekty, na hudbu. Zkrátka je to velmi složitý a citlivý stroj, který pak v představení nesmí nikde selhat. No vidíte a tohle všechno jsme museli zvládnout za necelých 6 týdnů, protože již dne 24. března 1957 byla v našem divadle slavná premiéra hry Marie Kubátové „Jak přišla basa do nebe". Autorka se přijela podívat, protože nevěřila, že ochotníci mohou její hru dávat. A byla velmi příjemně překvapena, jak nám potom v besedě po divadle upřímně přiznala. A pak se „Basa" hrála doma i na zájezdech, přijela se na ni podívat i porota a dostali jsme se až na národní přehlídku do Svitav, odkud postupoval pouze jeden soubor do Hronova. Ve Svitavách s námi byla opět autorka hry, přijetí od přátel svitavských i jejich občanů bylo tak srdečné a tak okázalé, že všichni, kteří tento zájezd s námi absolvovali, nikdy nezapomenou.

Dvě představení dlouho před soutěží zcela vyprodaná, po představení znělo celým městem „Tuláčku uhů", což bylo takové heslo ze hry. Pak přišly dny nekonečného čekání na výsledek soutěže. Ve Svitavách jsme sice hráli 8. června, nemohlo tedy rozhodnutí dlouho trvat, když už Hronov začínal vždy kolem 8. srpna. Ale každý den byl nekonečný. Až přišel zase jeden večer v šatně, narychlo svolaná zkouška a tam třesoucí se rukou držel dopis předseda souboru Karel Kysela ml., aby z něho přečetl výsledek soutěže. Ústřední porota oznamuje, že vítězem III. národní přehlídky ve Svitavách se stává představení hry Marie Kubátové „Jak přišla basa do nebe" v podání novobydžovského souboru „Jirásek". A ještě tam byla poznámka, že tam jedeme jako ukázkové představení práce s velkým komparsem. Tak „hurááá" — po deseti letech zase do Hronova. A teď honem dát všechno dohromady, sehnat několik zájezdů, kde bychom jaksi udělali takovou „rozcvičku". Tak jsme jeli do přírodního divadla „Na Čeřovce" v Jičíně. 3.000 lidí se přišlo podívat na naši „Basu". Pak se denně zkoušelo, vylepšovalo, ještě jsme 7. srpna zopakovali „Basu" našim byd-

Dokončení na str. 14

Dokončení ze str. 13

žovským divákům a honem balit a připravit se na 2 hronovská představení. Úmyslně říkám dvě, protože pořadatelé Hronova mínili a obecenstvo měnilo. Co se stalo? Naše představení bylo stanoveno na zahájení Hronova dne 10. srpna jako mimosoutěžní a jak už jsem poznamenal, jako ukázkové v práci s velkým kolektivem. Podle toho jsme měli zařízené dovolené a všechno připravené. Ale v týdnu před zahájením Hronova jsme byli najednou dopoledne voláni narychlo na Dům osvěty, který byl tenkrát v bývalém Kazdově pekařství vedle hotelu Schroll. Byl zavolán předseda souboru, dramaturg, představitel hlavní role a několik dalších. Tam nás čekal krajský osvětový inspektor. Co se stalo? Někdo si to rozmyslel a „Basa" do Hronova nepojede, nebo co to vlastně bude? Opatrně jsme byli dotazováni jeden po druhém, jestli by nebylo možné uvažovat o tom, jet tam o den dřív a sehrát ještě jedno představení, že by se jistě naplnilo. Jó, tak tohle bude těžká věc, všichni jsme zaměstnáni, dovolená byla projednána, ale jeden den navíc, když už je všechno hotovo, to není jen tak. „Soudruzi, prosím Vás, uděljte proto maximum, já si počkám na vaši odpověď". No jo, tak co teď, tak to chce především se vrátit na pracoviště, tam to projednat a zase zpět přinést rozhodnutí. Vytrousili jsme se jeden po druhém a každý po svém si projednal svou záležitost. Proč to připomínám? Proto, aby bylo jasné, jakou pozici měl tehdy soubor, jak nám celé město fandilo, nikdo z nás se nevrátil s negativním výsledkem. Kde to nešlo jinak, nadělali si naši členové hodiny po návratu z Hronova. Tak první souhlas by byl. Ale honem ještě se volalo těm, kteří byli dostupní, aby si dovolené zařídili. Když jsme tedy řekli, že přijedeme dřív a sehrajeme ještě jedno představení, otázal se nesměle osvětový inspektor, zda by nebylo možné, když už tam budeme, sehrát ještě druhé představení odpoledne, že by se jistě návštěva sehnala. Upozornili jsme jej na to, že nikdo dosud nehrál v Hronově třikrát jedno představení a že to bude riskantní, ale že když na tom trvá, tak už je to jedno, ať se hraje třeba pro prázdný sál, že to bude dobrá generálka pro nás. A tu jsme uslyšeli větu, na kterou snad ani nezapomeneme: „Přátelé, to jste mi udělali velikou radost, že jste mi vyhověli, my máme ta obě představení totiž již předem zcela vyprodána. Nevím, co bychom dělali, kdybyste řekli, že nemůžete." To byl i pro nás pořádný šok. A to jsme nevěděli, že nás ještě jeden čeká po příjezdu do Hronova. Co se tam zatím stalo? Dověděli jsme se to po příjezdu, abychom se na to připravili. Pověst o „Base" se velmi rychle roznesla a každý chtěl tuto veselou poudačku vidět. Samozřejmě i občané Hronova. Ale na ty se lístky nedostaly. Tak si poradili po svém. Vypravili deputaci k předsedovi MěNV v Hronově a ta mu oznámila, že jak k tomu přijdou občané města, kteří celý Hronov vždycky slavnostně vyzdobí a pak se do divadla ani nedostanou. A tedy by pěkně prosili, aby se pro ně něco udělalo. To bylo slovo do pranice. Udělat něco, ale co? Přišel zkroušený předseda MěNV mezi nás, celý nešťastný, co s tím má dělat? Páté představení nebylo možné v žádném případě udělat, hned po nás hrál další soubor. Dlouho se uvažovalo, až nás přinutili k jednomu. Na zahájení Hronova byl uspořádán ochotnický průvod městem, kde byly alegorické vozy, výjevy z her Jiráskových a průvod končil dopoledne velikou veselicí na náměstí před divadlem. Samozřejmě celá „Basa" šla také v průvodu a předseda si velmi oddechl, když slyšel naše ujištění, že Hronováci uvidí alespoň kus „Basy", že pro ně sehrajeme celý pátý obraz na náměstí i s celou muzikou. Teprve v neděli dopoledne jsme zjistili, kolik vlastně má Hronov obyvatel, protože doma jich zůstalo asi velmi málo. Pobavili jsme stovky nadšených příznivců divadla, dokázali jsme přítomným ochotníkům, že „Basu" lze hrát i na ochotnických vyspělých scénách a dosáhli jsme zase jednoho prvenství. Za celou dobu trvání 27 Jiráskových Hronovů jsme byli první, jejichž představení se hrálo čtyřikrát za sebou. A když jste si o „Base" toho tolik přečetli, zanotujte si nejhezčí podkrkonošskou písničku z této hry, kterou na konci představení vždycky obecenstvo zpívalo s námi:

Sami dva, sami dva, na peci líháme,
až nám to Pán Bůh dá, komu my to dáme.
Dáme to, dáme to, naši panímámě,
ona to vychová na vovesný slámě.
Na slámě vovesný a vo černým chlebě,
vyrostou horáci pěkný jako jedle.

Na shledanou při další divadelní besedě o vánocích.

Zdeněk Smutný

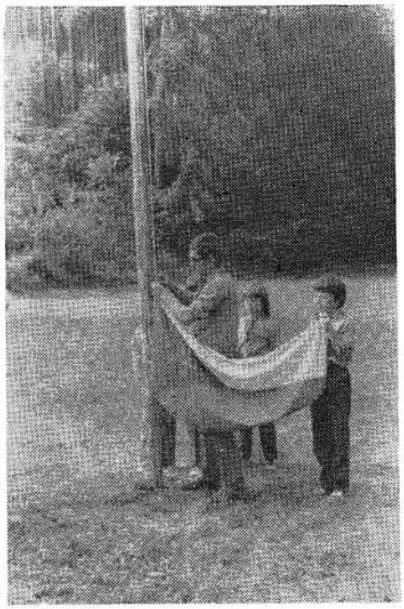
Smích je velká věc.
Ničeho se lidé nebojí tolik jako smíchu.

GOGOL

Zpravodaj informuje

MěstNV v Novém Bydžově přijme pro pracoviště v Technických službách pomocné dělníky a zedníka. Výhodné platové podmínky. Nástup možný ihned.

MěNV v Novém Bydžově připravuje zřízení drobné provozovny služeb, proto hledá pracovníky těchto profesí: zedníky, tesaře, truhláře, instalatéry zdravotní techniky, klempíře, pokrývače, hlídače parkoviště na náměstí. Možnost zaměstnání důchodců a pracovníků na vedlejší pracovní poměr. U odborných profesí zaměstnání i stálých pracovníků. Bližší informace podá místopředseda MěstNV s. Motyčka.

Vztyčování vlajky na táboře

Takový pionýrský tábor - aneb pionýři na prázdninách

Vydejte se s námi z našeho města do míst, kde pionýři a žáci ze základní školy v Klicperově ulici prožili 17 prázdninových dní.

Kácov nad Sázavou se svou kouzelnou krajinou, tichá zátoka s pasekou plnou malin a s loukou plnou stanů a dětského křiku.

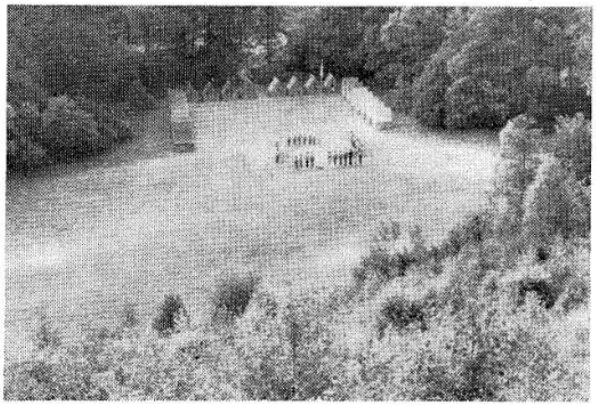
Již po několikáté zůstává sázavská krajina oblíbeným místem pionýrské skupiny Mladý budovatel. Několik dní před nástupem pionýrů rodiče s pionýrskými vedoucími postaví tábor malých osadníků. A tím se otevřou dveře pro bojové hry, tělocvičné a sportovní zápolení i branné závody.

Každý den zachycují děti do kroniky táborový život za krásného slunného počasí i v deštivých dnech, v ranním rozbřesku při mytí v potoce a při rozcvičce i za večerních nástupů pod vlajkou nebo u táborového ohně, na výpravách za pozorováním zvěře v lesích.

Pionýři se tu dělí o nesnáze tábornických začátečníků, o strach nováčků ze tmy i o šimravé pocity bázně na prvních nočních hlídkách.

V družné činnosti vyrůstají z táborníků zkušení, obratní a samostatní pionýři. Až dospějí budou jistě chránit to, co milují a co jim umožňuje pobyt v krásných letních pionýrských táborech.

Marie Bičišťová

Pohled na pionýrský tábor

Všem opravdu chutnalo

BYDŽOVSKÉ ÚSMĚVY

(Z VYPRÁVĚNÍ FRANTY ŘEZNÍČKA)

Pokračování třetí — Proč nemáme na náměstí pomník slavného bydžovského básníka

Jeden z krásných červnových dnů roku 1937 se chýlil ku konci. Slunce vyslalo již poslední zlatý šíp z hradeb obzoru a azurové nebe začalo měnit svou barvu v nádech zrajících malin. Kráčím pomalu hřbitovní alejí až k břízkám, vnímám tu krásu umírajícího dne nad Borkem a žantovskými lesy a je mně tak nějak hezky. Jak ostatně bývá většině zamilovaných lidí — Ona přišla profesorovat na zdejší gymnasium již loni, mladá krasavice s dětským, leč ženský výrazným úsměvem a tělesnými krásami, jež by se daly přirovnat k božským tónům hudebních nástrojů. Oči zpívaly flétnou, rty mluvily hrou houslí, krk a šíje laděna do barev violoncella a ňadra i v ozvěně vysílala stříbro povzbuzujících lesních rohů. A což teprve skrytá krása tónů violy d'amur! Zkrátka, vše svojí bezvadnou tělesnou souhrou připomínalo dobře a zaníceně řízený symfonický orchestr. Nelze se tedy vůbec divit, že jak svým zjevem, tak i náhlým zazářením na bydžovském nebi vyvolala rozruch mezi mužskou většinou našeho města. Neustávaly nástrahy bydžovských seladonů, vzdychali studenti od sexty až po oktávu a v profesorském sboru to nebylo také jen tak jednoduché.

„Chce to, Franto, nasadit nějakou romantiku" říkám si pro sebe „na to ženské letí" a vzápětí trhám matce na zahrádce růži, na stonek napichuji malý veršík a pod příkrovem tmy házím květinu do jejího otevřeného okna v nízkém podkroví vilky u Chudonic. Bydlela tam v podnájmu. Bylo mně samotnému divné, jak lehce se mi vybavovaly verše dalších dnů a dávám plně za pravdu lékařům z oboru endokrinologie když tvrdí, že v těchto letech dospívání bývá snižovaná funkce brzlíku vydatně nahrazována hormony druhých, funkčně velmi důležitých žláz s vnitřní sekrecí. Vzbuzují v nás touhy po opačném pohlaví, ale mohou též vytvářeti v mozku sklony k vyjímečnostem a i genialitě.

Vhazovaná růže stihala růži, báseň stíhala báseň. To do doby, než mé inkognito prozradila jedna ze sličných dcer paní Petřivé, která měla naproti obchod. Proto profesorka v nejbližší zkoušce Divadelní jednoty „Jirásek", kde jsme v studovaném kuse oba hráli, v zákulisí najednou mile řekla: „Vím, že ty růže jsou od Vás. Děkuji za ně i za krásné verše, jež mají v sobě cosi obdivného. Můžete mi je říkat ade dneška osobně při doprovodu ze zkoušek". — Svět se se mnou zatočil a po příchodu domů a i v mezidobích zkoušek, vyburcován slibnými nadějemi, tvořil jsem nové básně a nejenom o vzdychavé lásce a touhách, ale i na rodný kraj, slunečnici, včelku a j. Ale to bylo to jediné, v čem se moje city mohly vybíjet, neboť paní profesorka držela si moji náklonnost a pokusy pokračovat intensivněji v lásce, tak na krok od těla. Ale zachovávala v tom odmítání tolik taktu a nenucenosti, že ovzduší bylo stále milé a slibné.

— ✶ —

Po několika deštích pokračoval červen opět v krásných, až mimořádně teplých dnech. Odpolední slunce svými životodárnými paprsky dávalo vykvétat těm nejkrásnějším kvítkům polí a lučin a zahrádky u domků byly nejpestřejšími koberci. Vzduch se teplem jen tetelil, plovárna na Cidlině přivítala první naháče a i já se svým přítelem, který mě přišel navštívit, chladili jsme svá propocená těla v sympatickém „Hurýšáku". Kamarád Láďa pocházel z nedaleké Lukové. Jezdili jsme v létech studií spolu denně vlakem do Hořic. Já na obchodní akademii, on do sochařské školy, zvané v študáckém slangu „Šutrárna". Nyní byl zaměstnán jako restaurátor soch někde v Praze. Usadili jsme se na písčitém břehu, povídali o všem možném i o mé neopětované lásce i básnické tvorbě, z níž mu jich asi deset dávám číst. Nosíval jsem ty nejpodařenější někdy s sebou. „No, ty seš teda prima" povídá — „ono se ti to dokonce rýmuje! Co s tím chceš dělat?" „Nevím, tvořím jen tak" odpovídám „jak mi to přelétne někdy přes srdce". Ale to již se chystáme do chladných vln a malé desky s básněmi kladu vedle šatů do uválené trávy.

Kousek od nás ležel na slunci ředitel zdejší reálky Brukner. Měl hezkou dceru a jemu jsme říkali „Něguš". To podle plnovousu, který dodával jeho tváři jakoby punc důstojnosti. Náhlý rozverný větřík přival k němu několik listů z ležících desek a když jsem se s prosbou dožadoval jejich vrácení, podíval se na mne přes obroučky brýlí a povídá: „Promiňte, příteli, neměl

Pokračování na str. 16

Pokračování ze str. 15

jsem tušení, že jsou vaše, až při čtení a podle jména usuzuji, že jde o vaši tvorbu". Po mém odkývnutí pokračoval: „Obdivuji všechny mladé autory v jakémkoliv literárním žánru, najmě však v poesii. Bývají totiž prvními zapálenými svícemi v kostele života".

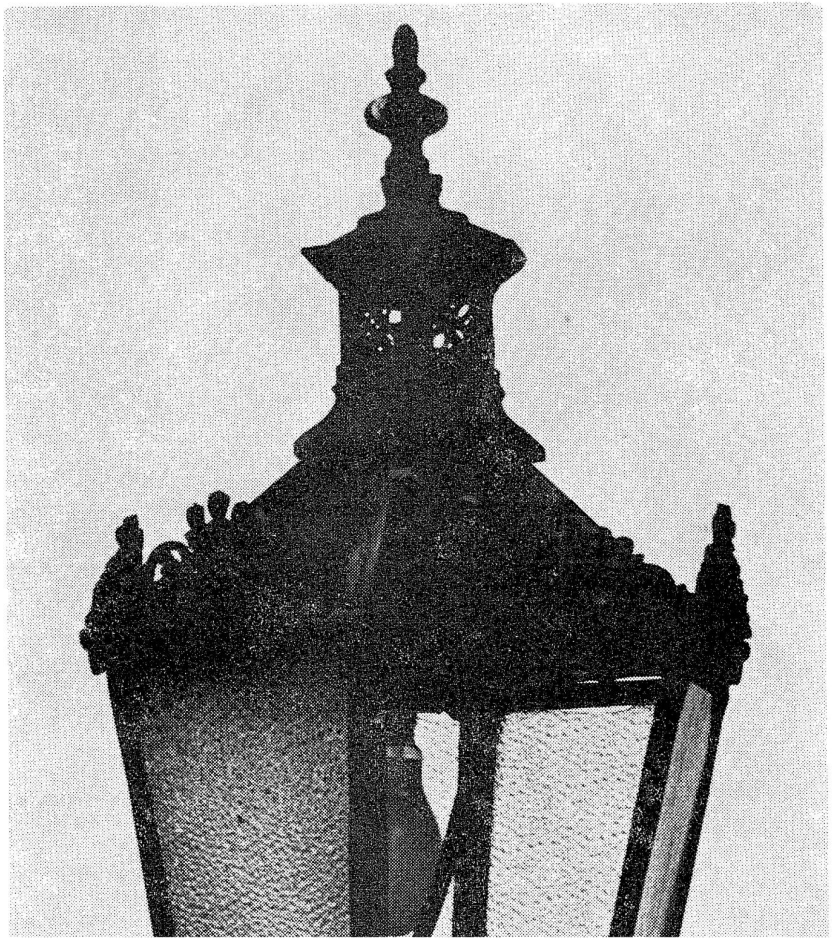
Skromně jsem namítal, že to jsou básně vzniklé pod náhlou inspirací, rychle tvořené, nepropracované, ale ředitel, jež mezitím povstal, mával na protest oběma rukama: „Právě proto, příteli!" Slabůstky se musí vypilovat, básnicky vyčeřit. Myslím, že budete-li pokračovati a se ještě více zdokonalovat, může se později Váš génius projeviti v nebývalých hodnotách. Některé verše jsou na vysoké úrovni a jejich myšlenky a náplň dokonce perfektní. Jako na příklad tento verš:

Děvčátko milé, Ty sčítáš popelavě
šedé dny a navlékáš je v šňůru
perel dlouhou.
Obepínají Tvou šíji, dusí dech
a brání srdci rozbušit se jarem,
mládím, touhou.

Nebo nádherné přirovnání v básni o rodném kraji:

Ty kopci Křičovský,
v čáře rovné s Metličany!
Vy ňadry jste kraje bydžovského.

I zajímavé obraty z básně nazvané Vámi „Stesk":

jsem opět svěží do Hořic, vilku nalezl lehko, vždyť jsem po celé 4 roky kolem ní denně kráčíval, ale k mému zklamání se dozvěděl, že pan redaktor jel dnes do Vrchlábí, vrátí se zítra a může-li snad jako sestra něco vyřídit. Přednesl jsem svoji prosbu i doporučení p. ředitele Bruknera a předal v obálce asi 15 svých, dle mého soudu, nejlepších výtvorů. Se slibem předání vyprovodila mě milá, sympatická paní až k brance vilky a doporučila opětnou návštěvu asi tak za 10 dnů.

Čas se táhl jak slimák. Tím ještě pomaleji, že jsem svůj idol vůbec nepotkal. Byla příliš unavena a zaneprázdněna u právě probíhajících maturitních zkoušek. Konečně poslední den! Sedám na kolo a odjíždím do Hořic. Ona paní mne vítá a sděluje, že bratr musel narychlo do Prahy, ale mé práce však četl a mám u nich přiložený dopis. Dočkal jsem se! S obtížemi sice, ale dočkal! — S pevným předsevzetím: posilovat sebevědomí a vůli, rozhodl jsem, ač sžírán zvědavostí, že obálku otevřu až doma.

Nohy opírají se do pedálů a cestou honí se mně myšlenky v chaotickém zmatku. Ale stále a stále vystupuje do popředí to sebevědomí a frajerská sebejistota, jíž se tolik holedbá mládí. Představuji si již, jak po chvalné kritice žádá pan redaktor mne, jako autora, o povolení otisknout postupně všechny mé básně v Národních listech, jak hned zítra zajdu do tiskárny pana Janaty a zadám vydání I. dílu mých sbírek, který nazvu „Slunce a spadané listí". Zvolím k tisku zvláštní, originální písmo, nejlépe antiqvu, nebo manuscript. Obálku se zlatotiskem vypracuje litografický malíř pan Prokop Dunka a po vyjití budou výlohy našich knihkupců Holečka, Panochy, Němce ozdobeny vavřínovými věnci v jejichž středu bude můj výtisk. Rozdávám autogramy, objednávám další vydání a vstoupím v jednání s Československým rozhlasem. Utvrzuji si svoji kvalitu dokonce tím, že porovnávám své básně s díly našich předních básníků. Co takový K. J. Erben a jeho nejproslavenější Polednice ze sbírky Kytice? Pchal Verše připomínající svojí pravidelností rytmické nárazy jedoucího vlaku: Ula-Vice-Dítě-Stálo. A má v Miletíně postavený krásný pomník! Oč nádherněji a poetičtěji proti tomu zní verše mé! Jako tento, prolínající se právě hlavou:

V růžovém oparu milostných snů,
ubíhá život s čtyřspřežím dnů...

Nebo K. H. Mácha. Má též pomník na Petříně. V ruce drží jakoby symbolicky růži. Vždyť i u mne byly vhazované růže perutěmi lásky a inspirací! — Pomalu spřádám organizační nitky na pozdější instalaci mého pomníku. Bude zdarma — jistě to městská rada přijme s povděkem i když bude oslavovat a representovat básníka teprve dvaadvacetiletého. Tím spíše!

To jsem již ale sjížděl silnicí od Metličan dolů a za mostem Kněžovky, kde vede cesta do zelených luk, spatřím, — Světe sboř se! — Jl. Ano, je to ona, ale nejde sama! Drží ji laškovně kol pasu vysoký poručík od dragounů, se šviháckým knírkem a červenými rajtkami bezvadného střihu. Ochromen dívám se dlouho s chodníčku lemovaném agáty, jak mizí v útrobách zeleně luk směrem k Podháji.

Doma v altánku na zahrádce otvírám obálku, abych pročetl chvalozpěv kritiky. Vložené básně byly převázány slabým provázkem a k nim přiložena bílá obálka s dopisem:

Vážený přítel!

Doporučují-li lékaři lidem duševně pracujícím a tvořícím jísti hodně mořské ryby, pak je to proto, že jejich maso obsahuje fosfor, který výrazně ovlivňuje a podporuje činnost mozku.

Jsou-li i ostatní Vaše práce, které jste mně předložil k posouzení, obdobných kvalit, pak věřím, že několik velryb střední velikosti by Vám rozhodně prospělo.

Stojím hezkou chvíli otřesen, neschopný pohybu i myšlení. Pak ale v bezmezném vzteku, beznaději i zklamání praštím s dopisem a dupu po něm jak rozběsněný býk. Básně mačkám, trhám na cimprcampr a spolu i s ostatními ze zásuvky poličky zapaluji na záhonku mezi mrkví a kedlubnami. Spálil jsem vše právě tak jako jsem spálil i mosty, které mne ještě před chvílí slibně spojovaly s milovanou profesorkou.

A tak během jedné malé půlhodinky přišel jsem nejenom o velkou lásku, ale i o všechny básnické výplody mé inspirované duše.

Ale co nejhoršího?

Bydžov přišel o pomník!!!!

Výstava kaktusů

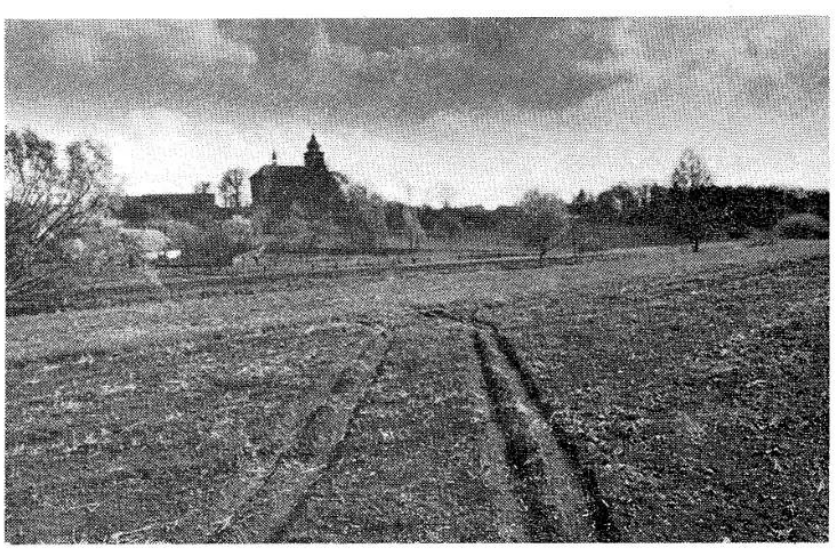
V minulém dnech úspěšně skončila výstava kaktusů, která byla vyvrcholením a přehlídkou naší zájmové činnosti za uplynulá léta. Letošního roku oslavila naše zájmová organizace Klub kaktusářů Alberto Vojtěcha Friče v Novém Bydžově dvacet let svého trvání. O tom, že to byla léta úspěšná, hovoří za nás dosažené výsledky. Stovky brigádnických hodin odpracovaných na akcích Z, celá řada kulturně osvětových akcí, desítky odborných přednášek a stále stoupající úroveň našich sbírek, to je výsledek cílevědomé a organizované práce výboru a všech členů našeho Klubu.

Rovněž letošní výstava měla kvalitativní vzrůst všech expozic, kterých bylo dvacet čtyři. Vystavovali jsme přes tři tisíce kaktusů a věřte bylo se na co dívat. Ne vždy se sejde tak kvalitní soubor zástupců jednotlivých rodů od Astrophyt, Ariocarpusů, Gymnocalycium, Mamillarie, Melocactusy, Parodie a četné krystátní formy. Každý pozorný návštěvník mohl rozpoznat stoupající úroveň všech expozic i nastupující specializaci některých členů. Mohl dle svého vkusu či odbornosti ohodnotit jednotlivé expozice. V celkovém hodnocení získala nejvíce bodů expozice č. 12 přítele Kobra, druhé místo obsadil přítel Černík a třetí přítelkyně Šimberská.

Podnětem pro další práci je kniha návštěv, která obsahuje množství zápisů z domova i daleké ciziny. Máme zápis návštěvníka z daleké Austrálie, Nového Zélandu, Kanady a četných států Evropy.

Hezký dárek dostala naše organizace ke svým dvacetinám Čestné uznání za dlouholetou aktivní činnost, které předal vedoucí delegace OV ČSZ v Hradci Králové soudruh Grec.

Klub kaktusářů

Po kom jsou pojmenovány ulice našeho města?

3. část

HAVLÍČKOVA ULICE vede od restaurace Tatra směrem k ulici Karla IV

Karel Havlíček Borovský (1821—1856)

V mírně zvlněné krajině prostoupené lesíky leží městečko Borová. Tady se narodil 31. října 1821. Karel Havlíček.

Havlíčkovi rodiče chtěli dát mladého Karla na studie. Poněvadž v té době byly střední školy německé, poslali ho, když vychodil borovskou jednotřídku, na rok do hlavní školy v Jihlavě, aby se naučil německy. Od října roku 1832 do roku 1838 studoval Havlíček v Německém Brodě — dnes Havlíčkův Brod. Po skončených studiích gymnazijních odešel do pražského semináře. Chtěl být kněžembuditelem. Ale po roce ze semináře vystoupil. Vrátil se do Německého Brodu a věnoval se studiu jazyků a hodně cestoval. V červnu 1842 navštívil Hrubou Skálu, Trosky, Jičín, Chrudim a Litomyšl. Začátkem listopadu 1842 odjíždí do Moskvy, kde mu J. P. Šafařík zaopatřil místo vychovatele u profesora Pogodina. V Rusku píše první epigramy, které posílá svému příteli J. T. Kleizarovi do Hradce Králové. V Moskvě i překládá z ruštiny Gogolovy Mrtvé duše. 6. července 1844 Moskvu opouští a vrací se do vlasti.

Stal se redaktorem Pražských novin s přílohou Česká včela a pak Národních novin se zábavnou přílohou Šotek. Když vláda noviny zakázala, odstěhoval se Havlíček do Kutné Hory kde redigoval časopis Slovan. Za dva články, které vyšly ve Slovanu byl Havlíček postaven před soud. Kutnohorská porota však Havlíčka osvobodila.

Koncem roku 1851 byl Havlíček zatčen a odvezen do Brixenu. Cestu vylíčil v satiře Tyrolské elegie. Ve vyhnanství žil téměř tři a půl roku a napsal zde další satiry: Král Lávra a Křest svatého Vladimíra. Z Brixenu se vrátil s podlomeným zdravím v dubnu 1855. Léto prožil v Německém Brodě. V červnu 1856 odejel na léčení do šternberských lázní u Kladna, ale 29. července 1856 umírá.

ULICE I. HERRMANNA krátká ulice s rodinnými domky spojuje Revoluční třídu s místy kde vede železniční trať

Ignát HERRMANN (1854—1935)

Narodil se 12. srpna 1854 v Horním Mlýně na Doubravce u Chotěboře jako syn zchudlého mlynáře, ale dětství prožil v Hradci Králové. Ve městě, o kterém jak sám později vzpomíná, se říkalo, že je malou Prahou. Vyrůstal mezi knihami v dědečkově nakladatelství, u známého hradeckého tiskaře Jana Hostivíta Pospíšila. Po první třídě reálky odešel do Prahy učit se kupeckým příručím. Učednická léta vylíčil v románu „U snědeného krámu". Ale kupcem se nestal. Ignát Herrmann přijal místo advokátního písaře u svého bratra v Praze. Od roku 1873 pracoval v nakladatelství Otta a řídil humoristický časopis Paleček.

První literární pokus, povídku Červená růže otiskl Herrmann v časopise Lumír. Řadu let redigoval humoristický týdeník Švanda dudák. Od roku 1885 se stal členem redakce Národních listů. Tady jako referent ze soudní síně pronikl do malých i velkých událostí všedního života, které později literárně zpracoval. Herrmannův svérázný český humor získal brzy čtenáře. Téměř dokumentárně zachytil všední skutečnost, své Kondelíky různých živností a jmen v jejich neustálém shonu za penězi a vidinou blahobytu. V povídkách Z pražských zákoutí, Bodří Pražané a Dvě pražské idyly ztvárnil Herrmann maloměstský životní styl určité části pražského obyvatelstva. Snad nejznámější a nejčtenější se stal Herrmannův humoristický román Otec Kondelík a ženich Vejvara a jeho pokračování Tchán Kondelík a zeť Vejvara.

Rád se spisovatel vracel do Hradce Králové. V literárních vzpomínkách Blednoucí obrázky nebo při občasných návštěvách. V lednu 1923 byl Ignát Herrmann jmenován čestným občanem Hradce Králové.

Spisovatel Ignát Herrmann nebyl bojovným satirikem, ale jeho zvláštní humor našel své čtenáře a tak se jeho dílo čte hodně i dnes. Literární otec Kondelíků a Vejvarů, kronikář života drobného pražského lidu, autor téměř padesáti svazků humoristických povídek, rozmarných črt a románů, zemřel v Řevnicích 8. července 1935

HUSOVA TŘÍDA ulice, ve které je ve vile od J. Václavíka umístěna mateřská školka

Jan HUS (asi 1371—1415)

Šestý červenec, den mučednické smrti Mistra Jana Husa, neohroženého hlasatele pravdy a bojovníka za svobodu svědomí, patří k památným dnům našich národů. V předvečer dne jeho upálení shromažďovaly se rok od roku narůstající zástupy uvědomělého lidu, aby na táborech při zářích planoucích hranic projevovaly svoji úctu jeho památce a jeho hrdinné statečnosti.

Jan Hus studoval na pražské universitě a roku 1393 se stal bakalářem, roku 1396 mistrem svobodného umění. Jako universitní profesor byl roku 1400 vysvěcen na kněze a od roku 1402 byl kazatelem v Betlémské kapli. Po vydání Kutnohorského dekretu a po následujícím odchodu německých mistrů z Prahy byl Hus roku 1409 zvolen rektorem. Po papežském vyhlášení interdiktu v Praze byl Hus nucen odejít na venkov — Kozí hrádek, Sezimovo Ústí, Krakovec — kde intenzivně pokračoval v kazatelské činnosti a práci literární.

Husova literární činnost je spjata s jeho veřejnou činností. Roku 1411 napsal latinsky soubor projevů Quodlibet, ostře kritizující církev, roku 1412 píše Rozpravu o odpustcích a spis Proti papežské bule. Česky napsal Výklad viery, Desatera a Páteře, O šesti bludiech, O poznání cesty pravé k spasení a Postilu.

V kostnickém období vzniklo několik drobných traktátů. Jan Hus se zasloužil i o český pravopis. Navrhl nahradit tehdejší spřežkový pravopis novým v zásadě podobným našemu dnešnímu. Přesvědčen o pravdivosti svého učení odešel do Kostnice před církevní koncil. Když své učení odmítl odvolat, byl odsouzen k smrti jako kacíř a upálen 6. července 1415.

PhDr. Jiří Malina

Nevědomost je démon
a obávám se, že ještě
způsobí mnoho tragédií;
právem ji největší řečtí
básníci ve strašlivých
dramatech královských
rodů mykénských
a thétských zobrazili jako
tragický osud

KAREL MARX

Naší matriky

NAROZENÍ

od 31. 3. 1983 do 13. 8. 1983

31. 3. **Lucie Rosůlková,**
Nový Bydžov, Brigádníků 209
Naděžda Rosůlková,
Nový Bydžov, Brigádníků 209
– dvojčata

12. 4. **Michaela Fialová,**
Nový Bydžov - Zábědov 57

12. 4. **David Mikulka,**
Nový Bydžov, Deylova 1841

19. 4. **Pavel Jiránek,**
Nový Bydžov, U jatek 922

21. 4. **Kateřina Štejnarová,**
Nový Bydžov, Rieglova 1588
Jan Štejnar,
Nový Bydžov, Rieglova 1588

21. 4. **Petra Černíková,**
Nový Bydžov, Bří Mádlů 812

22. 4. **Pavel Musil,**
Nový Bydžov, Husova 1362

29. 4. **Petr Doležal,**
Nový Bydžov - Zábědov 89

29. 4. **Jan Fuit,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 889

2. 5. **Petra Vlášková,**
Nový Bydžov, Deylova 1859

9. 5. **Šárka Svatoňová,**
Nový Bydžov, Klicperova 723

13. 5. **Tomáš Kohout,**
Nový Bydžov, Nová Skřeněř 36

16. 5. **Michal Kofránek,**
Nový Bydžov, Žižkova 567

25. 5. **Jan Hlubůček,**
Nový Bydžov - Metličany 1098

27. 5. **Jan Skořepa,**
Nový Bydžov, U plovárny 1416

7. 6. **Pavel Jeníkovský,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 853

19. 6. **Petra Kořínková,**
Nový Bydžov, Husova 1165

27. 6. **Martin Lukacs,**
Nový Bydžov - Sloupno 118

2. 7. **Filip Knížek,**
Nový Bydžov, Erbenova 1272

3. 7. **Hana Šindlerová,**
Nový Bydžov, Osecká 702

4. 7. **Milan Havránek,**
Nový Bydžov - Zábědov 20

4. 7. **Lucie Vojtěchová,**
Nový Bydžov - Zachrašťany 5

6. 7. **Petr Macner,**
Nový Bydžov - Sloupno 117

6. 7. **Jan Hlaváček,**
Nový Bydžov - Sloupno 91

11. 7. **Romana Zimová,**
Nový Bydžov - Sv. Čecha 1642

12. 7. **Ladislav Kunc,**
Nový Bydžov, Nerudova 1652

14. 7. **Filip Tuhý,**
Nový Bydžov, U mlýna 1431

25. 7. **Aneta Křížová,**
Nový Bydžov, Revoluční 333

25. 7. **Jana Jančeková,**
Nový Bydžov, Osecká 701

13. 8. **Jana Poddaná,**
Nový Bydžov - Sloupno 12

13. 8. **Markéta Pourová,**
Nový Bydžov, Tyršova 159

SŇATKY

od 3. 6. 1983 do 27. 8. 1983

3. 6. **Jiří Nosek,**
Smidary - Červeněves 77
Jana Skořepová,
Nový Bydžov, Brigádníků 858

4. 6. **Ing. Jiří Bláha,**
Hradec Král., Voborníkova 180
Ing. Jana Ceeová,
Nový Bydžov, Alšova 235

4. 6. **Josef Seidl,**
Kopidlno, Mlýnec 5
Blanka Tesařová,
N. Bydžov, Na svépomoci 400

4. 6. **Ladislav Kučera,**
Hradec Králové, Jižní 796
Eva Šubrová,
Nový Bydžov, Dukelská 639

4. 6. **Jaroslav Otruba,**
Nový Bydžov - Starý Bydžov 33
Zdeňka Vejrychová,
Sedliště 41

4. 6. **Jiří Kárník,**
Chtěboř, Železnohorská 727
Ivana Francová,
Nový Bydžov, Hermannova 328

8. 6. **Martin Uc,**
N. Bydžov, Na svépomoci 143
Yveta Bartošová,
Praha 6 - Břevnov, Šlikova 56/229

11. 6. **Jiří Vyleťal,**
Nový Bydžov, V ráji 1301
Eva Vyleťalová,
Kunčice 100

11. 6. **Pavel Hůza,**
Hradec Králové 9, Písečná 767
Milada Spejchalová,
Nový Bydžov, Zahradní 443

18. 6. **Petr Mikas,**
Bříšťany 80
Věra Teplá,
Nový Bydžov - Metličany 1056

18. 6. **Miroslav Marek,**
Nový Bydžov, Zahradní 374
Dagmar Hejzlarová,
N. Bydžov, J. E. Purkyně 1595

18. 6. **Josef Kuda,**
Nový Bydžov, Revoluční 155
Květa Berková,
Velké Svatoňovice 74

18. 6. **JUDr. Vladimír Valenta,**
Hradec Králové, Pražské Předměstí 1331
Radislava Coufalová,
Nový Bydžov, Osecká 735

18. 6. **Pavel Talpa,**
Nový Bydžov, Zahradní 447
Eva Fialová,
Rataje 19

25. 6. **Miroslav Slaba,**
Rudolfov - Hůry 20
Irena Suchánková,
Nový Bydžov, Smetanova 1249

25. 6. **Pavel Lihan,**
N. Bydžov, Na Švarcavě 1258
Milena Bláhová,
Nový Bydžov, Lužec n. C. 99

25. 6. **Jaroslav Tvrdý,**
N. Bydžov - Zachrašťany 65
Eva Létavková,
Borohrádek 352

2. 7. **Josef Vosáhlo,**
Nový Bydžov - Lužec n. C. 31
Irena Stojánková,
Choceň, Pernerova 400

2. 7. **Vladislav Brett,**
Nový Bydžov ,Smetanova 1146
Dana Odlová,
Kosičky 22

16. 7. **Hynek Špinar,**
Nový Bydžov, Bří Mádlů 811
Helena Mauerová,
Nový Bydžov, Smetanova 1626

16. 7. **Josef Stříteský,**
Litomyšl, Partyzánská 343
Vlastimila Bohunková,
Nový Bydžov, Na Bělidle 954

30. 7. **Petr Volanský,**
Myštěves 41
Eva Tuhá,
Nový Bydžov, Dukelská 978

30. 7. **Josef Vrzáň,**
Hradec Králové, Slezské Předměstí - Jižní 793
Darina Doušová,
Nový Bydžov, Smetanova 1649

6. 8. **Milan Karásek,**
Nový Bydžov - Stará Skřeněř 12
Jana Košlíková,
Nový Bydžov - Sloupno 158

13. 8. **Ing. Pavel Louda,**
Měník - Bydžovská Lhotka 7
MUDr. Michaela Kršková,
Nový Bydžov, Nová 414

20. 8. **Jan Talavašek,**
Bohuslavice n. M. 13
Ivana Dvořáková,
Nový Bydžov, Hradební 1492

27. 8. **Zdeněk Kučera,**
Nový Bydžov, Sukova 390
Zuzana Hnízdová,
Nový Bydžov, Sukova 388

ZLATÁ SVATBA

24. 6. **Karel a Marie HLUBUČKOVI**
Nový Bydžov - Metličany 1085

ÚMRTÍ

od 26. 1. 1983 do 30. 8. 1983

26. 1.	**Marie Hloušková**	76 let
28. 1.	**Jan Linhart**	53 let
8. 2.	**Jaromíra Purmová**	70 let
11. 2.	**Karel Šaroun**	77 let
14. 2.	**Emilie Rabochová**	92 let
14. 2.	**Josef Malý**	40 let
14. 2.	**Bohuslav Hanuš**	73 let
17. 2.	**Marie Kuchařová**	85 let
18. 2.	**František Trejbal**	92 let
18. 2.	**Antonie Pocová**	92 let
19. 2.	**Františka Zimová**	78 let
21. 2.	**Marie Orlová**	92 let
27. 2.	**Oldřich Vítek**	65 let
1. 3.	**Marie Čermáková**	83 let

Pokračování na str. 20

Foto M. Bydžovský

7. 3.	Josefa Schnábelová	77 let
7. 3.	Anna Šubrová	71 let
11. 3.	Emiliana Zápotocká	74 let
12. 3.	Františka Nováková	71 let
13. 3.	Antonín Bradna	71 let
15. 3.	Františka Petrovická	86 let
15. 3.	František Šperk	53 let
15. 3.	Anna Vaňková	81 let
20. 3.	Božena Jilemnická	68 let
22. 3.	Karel Vrkoslav	76 let
23. 3.	Jan Bulíř	58 let
24. 3.	František Schovánek	62 let
26. 3.	Josef Krejčí	78 let
27. 3.	Marie Košlíková	77 let
28. 3.	Ludmila Fátorová	**72 let**
1. 4.	Josef Kloz	77 let
10. 4.	Anna Šmidrkalová	74 let
10. 4.	Věra Mešejdová	68 let
14. 4.	František Šamša	79 let
20. 4.	Otakar Ondráček	68 let
26. 3.	Josef Krejčí	78 let
27. 3.	Marie Košlíková	77 let
28. 3.	Ludmila Fátorová	72 let
1. 4.	Josef Kloz	77 let
10. 4.	Anna Šmidrkalová	74 let
10. 4.	Věra Mešejdová	68 let
14. 4.	František Šamša	79 let
20. 4.	Otakar Ondráček	68 let
26. 4.	Václava Hirschová	80 let
27. 4.	Božena Urbanová	81 let
30. 4.	Anna Sobotová	82 let
30. 4.	Antonín Bydžovský	70 let
3. 5.	Berta Drlá	83 let
4. 5.	Anna Rákosová	87 let
10. 5.	Václav Vlasák	78 let
10. 5.	František Kloubec	80 let
11. 5.	Vlasta Hájková	59 let
11. 5.	Marie Skořepová	91 let
14. 5.	Anna Matějcová	91 let
17. 5.	Květa Drábková	28 let
17. 5.	Jaroslav Pechák	64 let
19. 5.	František Bradna	82 let
27. 5.	Hedvika Křížová	75 let
29. 5.	Josef Rosůlek	69 let
30. 5.	Gustav Bárta	68 let
1. 6.	Anna Kaňková	94 let
1. 6.	Emilie Jůrová	67 let
4. 6.	Marie Vančurová	91 let
8. 6.	Ludmila Pšeničková	62 let
8. 6.	Anežka Uliková	70 let
9. 6.	Jaroslav Němec	64 let
12. 6.	František Skořepa	71 let
16. 6.	Josef Drobný	77 let
18. 6.	Anežka Sůrová	87 let
19. 6.	Arnošt Bičiště	71 let
19. 6.	Ludmila Brožová	68 let
22. 6.	Marie Petrovická	76 let
23. 6.	Marta Böhmová	88 let
25. 6.	Bohumil Drábek	61 let
25. 6.	František Kammerer	74 let
26. 6.	Božena Pospíšilová	87 let
27. 6.	Terezie Halířová	86 let
28. 6.	Amálie Drábková	73 let
7. 7.	Marie Jarkovská	68 let
8. 7.	Jindřiška Jandová	73 let
11. 7.	Františka Pilařová	72 let
15. 7.	Milada Čermáková	38 let
16. 7.	Bohuslav Pršala	83 let
18. 7.	Marie Smutná	65 let
20. 7.	Marie Vobořilová	82 let
22. 7.	Josef Mareček	79 let
25. 7.	Marie Štěrbová	87 let
26. 7.	Vladimír Brož	81 let
27. 7.	Anna Krausová	86 let
30. 7.	Jaroslava Moravcová	86 let
30. 7.	Štěpán Stuchlík	68 let
30. 7.	Františka Misarová	75 let
1. 8.	Ladislav Smutný	71 let
2. 8.	František Černý	76 let
3. 8.	Alois Hladík	80 let
4. 8.	Anna Pavlíčková	77 let
10. 8.	Marie Zahrádková	78 let
14. 8.	Josef Kraus	69 let
18. 8.	Františka Šindelářová	84 let
23. 8.	Jaroslav Formánek	63 let
25. 8.	Josef Matouš	80 let
28. 8.	Josef Šebek	83 let
30. 8.	Marie Šafaříková	72 let

Zpravodaj odpovídá

Napsaly nám studentky
z jedné naší školy,
že prý máme v textu chyb
až je oči bolí!
Uvěříme rádi – kdyby
jejich dopis neměl chyby.
Kdyby nebyl,
jak je v městě zvykem
ANONYMEM – s vykřičníkem!

UZÁVĚRKA

4. čísla
NOVOBYDŽOVSKÉHO
ZPRAVODAJE
15. listopadu

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově, nepravidelně. Řídí redakční rada. Odpovědný redaktor PhDr. Jiří Malina. Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 218/72. Tisknou Východočeské tiskárny n. p. v Novém Bydžově. Náklad 1.400 výtisků.